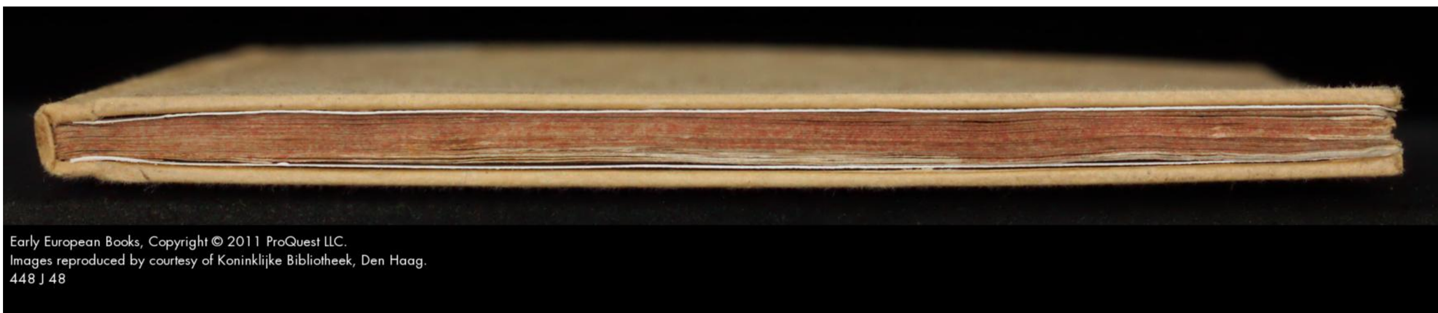
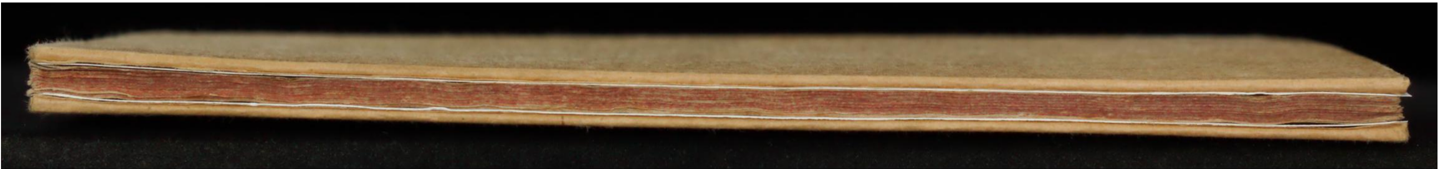
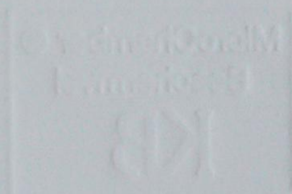

HENDRICK MOORS

Engelsche Tragedie:

Ghemaeckten

G E C K.

Ghespeelt op de Oude Kamer, In Lief d' Bloeyende.

Op 't Spreeck-woordt.

Men graef voor ander wel somtijdt
Een Put/daer selfs men inne glijdt.

't AMSTELREDAM.

Voor Dirck Cornelisz Hout-haeck, Boeck-verkooper op de Nieuwe zijds Kolck/int Borgoens Cruys. Anno 1631.

JNLEYDINGE.

TEn tijde als Coninck Rudolphus Tyrannich in Vranckrijck regeerde / ist onder anderen ghebeurt/ dat een Seecker Persoon valschelijck beschuldicht werdt / op verraderye / die den Coningh sonder verantwoordinghe wilde laten dooden. Waer door een oudt Ridder genaemt Gernier by den Tyran is gecomen/ hem straffende met alle beleeftheydt / segghende dat sulcks uyt haet / maer uyt geen recht vonnis soude gheschieden : waer door hem den booswicht / door opghesf wolle hoochmoedt/ sijn Land' ontzeyden. De Ridder hier door Ontroert zijnde geeft het zijn Soon Gabriotte te kennen / die beyde door vreu'tsheydt / d'Omgrensde Palen van Vranckrijck verlaten/ tot versellingh nemende een Jongh Ridder, ghenaemt Reynhard', een med' geselsijns Soons en arriveren in Engheland' / al waer haer de Coningh in ghenade neemt.

Jnhout der Tragedy.

DEes twee Jongelingen verkerende daghelijcks int Hofen/ siende de schoonheyt vande Princessen (te weten Philomena de Suster van Engelant en Rosamonda een 's Graven Dochter :) werde met min outsteken/ de Dochters door 't schuttertjen Cypria de

selfde

selfde brant ghevoelende soeckt Philomena haer hette aen Gabriotte te kennen te geven / het welck haer gespeeltjen afraed' / Gabriotte door raed' van Reynhard', werpt een Bal/al waer een brief in genayd' was / int Portael / vande Princesse terwijl sy 't Caetspel/aensaghen/Reynhard' siende een gebaende wegh/ ondeckt met een aen sijn Gravinne sijn quelling / en merckende aen beyde sijde / haer goede gheneghentheydt hebben vernoegingh.

Philomena lerende by een oude Doctoresse genaemt Lamorette de cracht van verscheyde Cruyden / becoort / dees Oude door groote gaven/Haer Ridders secretelijck te versteecken/in haer hoffien alwaer zy by ontyde by malcanderen Converseerde / de Coningh vande Coningin verstaen hebbende / de ringh die hy ghesien hadde aende hand' van Gabriotte die sy zijn Suster ghechoncken hadde / denckt argh ende door ophitsingh der wraeck / die haer ghespoocken uyt d'afgront/eyscht wert gantsch baloorig/dies reyst hy zonder staet uyt 't Hof ten opsicht/om een te becomen die den Geck can nae bootsen om zoo met het mal gelaet / dees ghelieven te verraden die hy door gift becomt: De Ridders op dees Gemaeckte Geck geen arg denckende/die zy om tijt kortingh / mede ghenomen hadde handelen met haer Princessen in vryichehyt/diet den Coningh ontdeckt / die hem een giftighe Appel gheeft om int midden vande Jacht / aen Gabriotte te presenteren doch wert door een Pagie gewaerschout het welck hem tot een groote Raserny verweckte/ Reynhart, Rosemonde en Philomena op 't slach comende/ontsetten hun en sich een weynich besaed' hebbende geeft haer de Saeck te kennen / versoeckende zijn afscheyd' doch can van de Princes niet ontslagen worden maer door veel biddinge krijght verlof/bevelende Reynhard' sijn Goddin in beschermingnghe / gaende

beyde

nae de beveynsde Jacht / de Coningh hem int Bosch bevindende / ghebiet Gabriotte in d' eensaemste plaets vant Bosch het wilt gade te slaen / Reynhaert de verradery bemerckende bid' sijn Majesteyt sijn Vrindt te versellen / het welck hem den Coninck ontseyd' waer door zy een droevich afscheyd' van malcanderen neemen / den Geck syn tijt waernemende / comt by Gabriotte en nae veel wuftereen / Presenteert hem den Appel. Die hem den Ridder selfs doet eeten en nae sijn verscheyden reyst nae Portugael, de Coningh vande Jacht komende / vind' in plaets van Gabriotte de Romp van den beveynsden Narr' ontzielt legghen / tot groote spijt van hem / doch veynst / als niet wetende door wat oorsaeck het selfde ghesciedt is / seer roepende / (maer niet meenende) om het vertreck van Gabriott, die de Schip-lieden onder weegh Portugael / (door groote sieckte) op een Eylandt met sijn Schilt-knaep gheset hadden / al roepende om Philomena, niet teghenstaende dat hem sijn Pagie dickwils vertrooste: Gabriotte siende / dat hy de schicht Atrops niet ontvlieden konde / belast sijn Pagie / naer sijn doodt / het hart uyt de romp te snijden / en dat met een gheschreven Brief / en de Ringh / die hy van Philomena op trou ontfanghen hadde / aen sijn beminde te leveren / en sterft.

De Pagie met groote droefheydt volbrengt sijns Heeren ghebodt / en komende in vreemdt ghewaed' in Enghelandt / wert nochtans kunbaeren voor den Koningh ghebracht / die hem (door de vrees) al de secreten te kennen geeft: Philomenaes harte door 't vertreck van haer Beminde beclemt zijnde / valt op haer stoel in een sluymer / alwaer haer de Gheest van Gabriotte verschijnt in doodts ghedaente / sy ont springt en grijpt doch nist / dies sy door onverdul dicheyt / haer wil doorsteecken / maer 't Vrouwelijck gemoedt

 be-

beſwijckende / valt neder / de Coningh hier af verwittichtzijnde / ſoeckt haer te verſtooren / zy ſweert hem noyt geruſt te zijn eer zy van haer Ridders doodt of leven wiſt/ waer door haer den Coningh vraeght of zy dan te vreden geſtelt zoude zijn/ wanneer ſy zeecker beſcheyt van hem hadde / 't ſy ramp of voor ſpoet / ſy veynſt en antwoort jae / dies belaſt hy haer een bancquet te bereydē daer op nodende die 't haer goet dochte/ belovende een int midden vande Maeltyt te ſenden die haer vernoegen ſoude /Philomena, Roſemonde ende Lamorette een weynich aen Taeffel gheſeten hebbende / comt Phinolphus de ſoon van Lamorette, preſenterende ſyns Heeren gift / aen de Princes die de Brieff gheleſende hebbende / kuſt het Hart van haer beminde 't gheen ſy by 't Harte druckte/ en ziende dat yder door droef heyt voor ſich ſagh/ heeft met een raddicheyt haer met een Mes doorſtoten: de Coningh 'tgeluyd' van Roſemond hoorende comt ter camer/ en ſiende dees droeve Daet/ vervloeckt de Min / doen hy Gabriotte om ſijn laghe ſtaet door hoochmoet verdreven hadde / werpende alle Koninckljjcke Pracht ter Aerden. Reynhard' die door 't derven van Gebriotte noyt gheſondt en was / had' hem op de ſelve ſtondt doen laten : loopende als ontſindt ter plaetſe daer de Princeſſe lagh / en verſtaende dat het gheſchiedt was Door 't verſcheyden van ſijn Vriendt / ontſpringht hem door de ſchrick de Ader / en ſijght neder: Ende al hoe wel Lamorette haer beſt dede om 't Bloedt te ſtelpen/ ſterft.

Roſemonde van al haer Vreught ontleent zijnde/ valt doodt op de Romp van haer Beminde : De Koninck tot een eeuwich Speck-takel / laet haer t'ſamenlegghen/ in een Marmoren Tomb'.

Al waer haer Venus met Cupido int by wesen van Gabriotte uyt verlost / haer leydende tot weder loon van haer trouwe Minne ten Hemel waert.

Arbeydt verlooren.

PERSONAGIEN.

PHILOMENA.
ROSEMONDA.
GABRIOTTE.
REYNHART.
LAMORETTE.
VVRAECK.
HOOCHMOET.
GIERICHEYT.
BEVEYNSD'HEYT.
CONNIGH.
2 PAGIENS.des CONINGS.
GERALDVS. Pagie.
GEMAECKTEN. GECK.
PHINOLPHUS. Pagie van GABRIOTTE.
VENUS.
CUPIDO.

Het Toneel is 't Hof van Enghelandt Buyten.

Ghemaeckten Geck:

Treur-spel.

Eerste Deel. Eerste bedrijf.

PHILOMENA en ROSEMONDE.

Rosemo. HOe soet ist hier te zijn/hy binnen in de Stadt?
'kHeb altoos groot vermaeck int buyten gaen ghehadt:
Gespeel Philomela, hoe schoon staen doch dees bloemen?
Segt machmen niet met recht van Floraes gave roemē?
Hoe wel ist hier te gaen in dees begraesde Wey;
Ey wat een hoop gheboomt staet ginder op een rey/
Aen 't Beeckjen tart Cristael/waer op de lieve dieren
Met een Sireens ghegalm/seer lieflijck tierelieren:
In hooghte terght ons nu Ceres kostel ghewas/
En ginder gaet het Vee met menichte int gras.
Daer sie ick Os en Paert nae haren adem swoeghen
Vermidts hem d'Ackerman begaf om d'Aerd' te ploeghen:
Siet verd' een Harder met sijn Harderinne leydt
Die haer gheblockte Vee door min behoed'/en Weydt.
Philome. Helaes! die meed' soo eens mocht sonder sorghe leven/
Ick woud' mijn Koninghs staet wel om de hare gheven:
Wat baet een Cresus schat/oft wat baet Magnus lust
Wanneer die gheen het hart is altoos ongherust/
'Tis best Silviaes staet en onbelast van vresen/
Dan hebben Midas wensch/en vol droefheydt te wesen:
Ach Rosemond! ick ducht wy sullen nemmermeer
Ghenieten in de Echt ons beyder Over-heer/
Het schijnt sy mercken niet dat wy luy haer beminnen.
Rosemo. Ick bid Mevrou set sulcx uyt u verdoolde sinnen;
De Ridders schromen noch/het is noch wat te vroegh.
Philome. Hy droegh een lastich pack die liefd' verborghen droegh.
Rosemo. Dat voel ick wel aen mijn.
Philome. 't Schijnt Cupido ons wonde/
En dat hy Gabriot met Reynhart vryheydt jonde:
Dus dunckt my voor het best/dat wy ons heeten brand'
Te kennen gheven haer.
Rosemo. Het waer te groote schand'/
De Maeghden komt niet toe het Man ghe-slacht te smeken/

De Dochters eerbaerheyt moet sulcken passy breken/
Hoe wel ick gaern hadt dat mijn verborghen smart
Bekend' of ontdeckt was/aen mijn waerde Reyn-hart,
Nochtans en sal ick hem mondelingh nimmer klaghen
Mijn pijn/maer wil die eer noch wat verborghen draghen
Tot het de tijdt vereyst; de Maeghdelijcke schroom
Hout onbehoorlijckheyt/en on-eer in den toom.

Philome. Nochtans ghebeurt het vaeck dat jonghe Dochters vryen/
En die sijn neeringh schaemt/sal nimmermeer bedyen:
Ghenomen nu of ick mijn liefd' verborghen hou
Seght of mijn Echoos ramp niet overromp'len sou?
Als Gabriot niet merckt de goe ghenegenthede
Die ick te hemwaerts draegh/dus s'wijght van sulcke rede
Wantse onvruchtbaer zijn/een Maghet mach soo wel
Smeecken die sy bemint/als een fluer jongh ghesel:
Wilt s'werelts ommeloop eens met vernuft doorlesen
Daer sullen ruym soo veel Dochters als Jonghmans wesen:
Op wien de vyer'ghe brandt der minnen eerst begon.

Rosemo. Dats niet/weest ghy haer baeck.

Philome. Wat reen? Rosemond. Hoe? Philom. Soo ick kon.
Wat kon? ick klaeg mijn smert/waer toe 't onnoodich veynsen/

Rosemo. Mistroostighe Princes wilt dit eens overpeynsen:
Ghenomen nu/of ghy dees vreemdelingh al klaeght
V liefde/en ghy weet niet of ghy hem behaeght:
Bedenckt eens hoe g'u faem en roem daer door onteerde
In dien hy u tot Vrou in d'Echt niet en begeerde/
Dus bid ick volght mijn raedt en siet het noch wat an/
Men sal sien of men niet wat aers bedencken kan
Als 't upten met de mont de quellingh die wy lijden
Aen onse Ridders beyd'/ey wilt u wat vermijden.

Philome. Vermijden/neen geensins/den Benghel heeft sijn schicht
Soo diep int hart ghewont/dat sooc'k niet wert verlicht
Van dese Didoos brandt/ick wensch terstont te sterven.

Rosemo. Philomena schept moet/denckt dat ick meed' moet derven
Soo wel als ghy mijn Prins/verdraeght het met ghedult/
'kHoop dat ghy met u Lief int end' wel paren sult
Door schickingh van de Goon / nochtans 'k ben meer verleghen
Met u als met mijn self/wanneer 'kgae overweghen
Hoe hoogh ghy zijt van Stam/en Gabriot seer laegh
Gheboren is/soo dat ick u somtijts beklaegh
Int diepste van mijn hart/en zijt ghy niet ghesproten
Wt Koninckljjcke staet/en upt de Stam der grooten:
V Broeder is een Vorst/die 't moedich rijck regeert
Wiens hoogh-beroemde naem van yeder wert ghe-eert/
Ick sorgh als hy dit weet/dat ghy dees Gabriotte

begheert

Begeert tot Over-heer/dat hy met u sal spotten/
Dat ghy een Ridder kiest die u niet is ghelijck:
Dan denck ick 't sal wel gaen/en dan ick weer hef wijck.
Want men siet nae gheen deught/de eer is gheen meer eere/
Een schick'lijck jongh ghesel en mach niet meer verkeere
By een Maeght/wiens ghewin de zijn te boven gaet/
Het is nu al van 't goedt waer af dat yeder praet;
Al wast een Nero self. Jae d'archste die opt leefde
Al wast een creup'le Nurck/die door veel Jaren beefde/
Al wast een die zijn goedt/door 't roven had' vergaerd'
Sy konnen nae haer wensch/in d'Echt wel zijn ghepaerd':
Men gaet haer Vrienden niet met neerstichept bevraghen
Van wat gheslacht zy zijn/en hoe of sy haer draghen/
Men starr-ooght al nae 't hoogh/de lief d' leydt aen de schat/
En alsser goedt ontbreeckt/en heeft de min gheen vat:
En sietmen 't daghelijcx hier niet te land' ghebeuren
Dat menich Jonghelingh sijn laechept moet betreuren/
Vermidts hy niet en kan gheraecken in den Echt
Met haer die hy bemint/maer moet een lome knecht
Een Saggelaer sien gaen/met sijn beminde trouwen
Om dat hy machtich was: Most lest niet een aenschouwen
Dat een ander ghesel gingh strijcken met sijn Buydt/
Die hem al over langh belooft was tot sijn Bruydt:
Om dat hy weygerde sijn goedt meer aen te gheven
Alst was/siet daerom ist Huw'lijck achter ghebleven.
Oock heb ick lest ghehoort datter een Jonghman sagh
Die niet veel hadt (dat liefd') int goed' verborghen lagh:
D'welck met een rijp beraed' een kostel kleed' deedt maecken
Meenende door die vond' wel aen een Vrou te raecken:
En 't scheen zijn sinlijckheydt viel op een Rijckmans kindt/
Die nae een soet ghevry/van haer mee wert bemint:
Doch wilde hare wil/naer d'Ouders wille nijghen;
Hy siende dat hy haer tot min noyt sou verkrijghen
Dan door bedroch/is op seeck're tijdt uytghegaen/
Waer hy drie hoven niet verd' van malkaer sach staen/
Die t'saem worden bewoont van eenighe Huysluyden
Die dese reynichde van veelderley onkruyden:
Hy ginck nae d'eerste toe die hy soo wat bekeeck/
De Boer/door dien hy nae Iehova self ghele eck
Ontsloot terstont de Poort/en badt hem in te komen/
Om te voldoen sijn lust int aensien van de Bomen;
't Gheen hy niet weygherde/doch tradt ghewillich in
En naer een weynich reen verklaerde hem sijn sin:
Dat hy van meeningh was sijn Lief eens uyt te leyden
Met haer Ouders/en soo hy wilde dan bereyden

Een Cleopatraes mael dat hy doen komen sou/
Want hy hem geldts ghenoech tot self de gheven wouw':
En soo hy na 't Bancket haer konde doen ghelooven
Dat 't Hof zijn eyghen was/dat hy hem daer en boven
Sou loonen nae behoor. Hy wierd' hier toe ghebrocht/
En heeft de and're twee met geld' meed' omghekocht/
Belastend' elck een op bysondere tijden
't Gherecht te maecken reed'/en is soo met verblijden
Weder nae stadt ghegaen/en heeft door langh versoeck
De Ouders met haer kint ghekreghen aen dees hoeck/
En is voor 't eerste Hof ghetreden van de waghen/
Soo haest de Boer met al het huysghesin hem saghen
Heeten hem wellekoom/ 't was Heerschip voor en naer/
Men dronck daer Wijn en Bier/ghelijck oft Bruyloft waer:
Nu nae het Bancket heeft de Boer wel waer ghenomen
Sijn tijdt/ende soo haest zy buyten zijn ghekomen
Heeft d'Ouders wijs ghemaeckt/dat al 't Landt dat daer lagh
Behoorden dees Jonghman/jae soo veer alsmen sach:
Dees lieden nament aen; en die van d'and're hoven
Die deden van ghelijck/soo dat zij't mosten loven/
En weygerden haer kint aen dese Jonghman niet
Te gheven/merckt doch hoe de mensch op schatten siet.

Philome. 'Tis waer; maer Broeder kan my 't Huwen niet verbieden.

Rosemo. Sijn wil die is u Wet/ 't moet met verlof ghesschieden
Van hem/en anders gheen.

Philome. Ghy zijt om my bes waerd'
't Was beter dat ghy met u selfs becommert waerd':
Ick hoop ick sal mijn Prins/mijn Liefste/en mijn waerde
Noch wel ghenieten/ eer dit zieltjen scheyd' van d'aerde/
Al sou ick met hem vlien/door berghen Bosch en dal/
Alwast nae Plutoos Poel/ 'k sweer ick 't niet schromen sal.
't Schijnt 'kwert met hem ghevoert over de snelle stromen
Ismenos, Thermedon, Goon! waer sal ick noch komen?
Den ouden Penêus leydt aen mijn rechterhant/
En Æthna is voorby/hoe wel ick sie de brandt:
Dit is Beotia en Dirces haer Reviere
Leegh van 't beschubd' ghebroed'/noch vol onreyne Dieren:
Ick ys van Erymanth. daer/daer/is caycus vloedt/
De gulde Tagus vlugh mijn ziele treuren doet.
Ach! Goudt hoe menich mensch gaet door u glans verlooren?
Hoe; ick kant gheween van Argos Epita hooren
Door 't missen van hun Born Aymimon en Piréén,
Hier langhs soo gaet de vloed' van Nylus smoockend' heen.
Oronthus, Alpheus, ey siet eens hoe sy rennen
Sperchius stroomt soo vlugh/ick kan u nau bekennen/

Lycor-

Lycormas ſtaet niet ſtil/Tentracen van ghelijck/
O Phaêton ghy maeckt van d'Aerd' een Solpher rijck:
Heber, Strymon verdroogt ick ſie de Grondt van Roden
Van Babylons Euphraeth/dies ſticke nae de Gooden:
'k Gae over Hiſters vloed'; ach! cayſter Voogh'le badt
Verſenght is u ghediert/verdweenen is u nadt/
Nereus Dorea vervloecke Zee en ſtranden
Vermidts het ſiltich nadt/tart Tartara int branden:
Gins is der Muſen deel/den hooghen Helicon,
Dit is Tinactia ghe-eyghent toe de Son/
Soo Pheatuſe weyd' met Lampetie u Lam'ren
Die om de droeve doodt van haer Heers Soon noch jam'ren.
Pijn Boomeghe Atlas verandert is u kleur/
Sachyntos Dulycen, ey ſeght waer is u fleur?
Wegh is Ereniboos roem van 't hoornich ſchape-telen/
Lucatos, Nerithos, vermorſt zijn door het ſtreelen
Der wrede Oceaen. O Gigia dat weent/
Door dien caliſo droef/Vliſſes is ontleent:
De Honden in scylam by nae van dorſt verſmachten/
De Bootman derft niet meer caribdes yet te wachten
Door 't draeyen van haer vloed'/'t gheen menich heeft ontzielt/
Jck ſoeck vaſt Gerion, den dry romp is onthielt:
Verſcherpt u ſnel gheſicht/'kſie gins meer als twee toppen/
T'is vyerighe chemera, met haer ſteyl hooghe koppen:
cyclopus waert aen Strant/en ſoeckt den ſchalcken Grieck
Door 't derve van ſijn oogh te vellen met ſijn pieck.
caucaſa toont hem noch/Gorgones vol van neſten
Der ad'ren/maer Ida, ſeght bergh waer zijn de Veſten
Van 't moedich Troyen? wegh verſlenſt/vermorſt/verſtropt/
En oock de gantſche Stadt tyrannich uytgheropt:
Iſt mogelijck o Goon/kant minne vyer ſoo branden
Int menſchelicke hart/jae 'kvoelt wel aen dees banden
Waer mee mijn 't vleughelt Wicht heeft innerlijck gheboeyt/
Soo dat mijn Jnghewand' by nae door hit verſchroeyt/
Dies D'lotophragers, noch d'onmenſch'lijcke Harpyen
celeno, Hyppolijt dees vlamme niet ſou lyen.

Roſemo. Princes/ghy zijt ontſint/ick bid u/och! bedaert.

Philome. Ontſindt och neen Roosmond, my docht ick was ghepaert
Met d'heerſcher mijnes ziels/ende dat ick in de waghen
Van de cypres Goddin ter vlught wiert wegh ghedraghen/
Want ick en kan mijn ziel niet temmen O Gravin/
Als ick maer eens ghedenck aen Gabriottes min:
Het hart my voorſpoet tuyght/ dus bid ick Roſemonde
Stelt ghy u maer gheruſt/ey ſiet doch eens/de blonde
Phœbus daelt ſchielijck neer/ick acht het is al ſpaed.

Het schijnt in haer Caros de nacht-Goddinne gaet:
Ick sorgh ons Ridders zijn alreede aen het kaetsen;
Kom gaen wy dan Ghespeel op de ghewoone plaetse/
Waer menich Prins en Heer sijn arrems kracht betoont/
Doch niemandt dan mijn lief dient met Laurier ghecroont.

Rosemo. Wel waer is Reynhards Eer? wiens Bal de hooghe Berghen
Jae grijse Wolcken self in hooghte schijnt te terghen/
Ick sach nopt sijns ghelijck.

Philome. 'Tis waer/hy kaest seer wel.

Rosemo. Sijn roem was u upt 't hooft.

Philome. Doch 't is maer Kinder-spel/
By Gabriottens kracht.

Rosemo. Wel ick heb mijn vernoeghen/
Elck heeft sijn Lief jen lief/kom laten wy ons voeghen
Naer het Portael/tis tijdt; en oock soo brandt mijn hart
Inwendich in dees romp/want ick ghedwonghen wert
Int by zijn van mijn Prins.

Philome. 'kSal eerst wat Bloempjens plucken/
Komt Floraes soet ghewas/kom nu sal ick u rucken
Van dese steeltjens/om te senden naer mijn lief.
Rosemond laet ons gaen/ick heb nu mijn gherief.

Rosemo. Wat wilt ghy met dit lof?

Philome. Een schoone Crans af maecken/
Op dats als mijn Lief kaetst/mach op sijn hooft gheraecken.

Beyde binnen.

Reynhart, en Gabriotte,

Reynhar. HOe gonsticht ons de tijdt/ 'ksie niemant op de Baen/

Gabriot. Soo was het alles wel/sach 'kmijn Princesse staen
Op haer ghewoon Portael; maer het schijnt dat de deure
Helaes! gheslooten is.

Reynhar. Wat/wilt daerom niet treure/
Sy wert misschien verlet/van d'een/of d'ander Heer.

Gabriot. Ha! Philomena seght/waerom komt ghy niet weer
Nae u oude manier? met Roosmond op dees plaetsen/
Om te scheppen gheneucht/in het leed' breeckend' kaetsen?
Waerom en doet ghy niet/ghelijck ghy lestmael deed'/
Doen ghy het soet ghebloemt/op dees mijn Schouder smeed'/
Soo dat de val mijn 't spel van 't Kaetsen hadt benomen/
En wat ick deed' of niet/ 'kon tot gheen spelen komen:
Steets quam my in de sin u Amazoons ghesicht/
Daer 't Solpher-rijcke schrickt/star-ooghende voor s'wicht:
Steets quam my int ghedacht/u meer als Daphnees wesen/
'tGheen Rodomante self van anghste sou doen vresen/

En

En dwinghen naer de wet van Venus kleyne Soon/
En niet alleen den Menſch/maer ſelf de Opper-Goon:
De glans van Europa had' Iupijn niet op d'Aerde
Doen dalen/ſoo hy maer vernomen had' mijn waerde:
Paris hadt Cypria den appel niet gheboon/
Had' hy ghesien de glans/verdoof ſter van de Throon:
De roem van al 't Gheſlacht der voorighe Goddinnen
Verwelckt zijn door de faem/mijns waerde Coninginne/
Ick hadt alleen vermaeck te kaetſen met den Bal/
Toruopen om een prijs/maer (laes!) dit is nu al
Een walgingh mijns ghemoets/ick ſchep nerghens behaghen
Dan in mijn eenicheydt/treurich te ſitten klaghen:
't Gheſelſchap ick vermy/jae ſchuw' het groot ghedruys
Van Trommel/en Trompet/het ſtreckt my al tot cruys.
Ick acht oock langher niet op de Krijghſ-Godt zijn wetten/
Jae wil Dianaes ſpel ſelfs aen een zijde ſetten.
Ter eeren van mijn Lief/en dienen haer alleen/
Want ick en weet mijn tijdt niet beter te beſteen.

Reynhar. Nu kom; al langh ghenoegh/laet ons het ſpel beginnen/
Ick hoop ſy ſullen haer terſtont hier laten vinnen:
En ſoo haeſt ghyſe ſiet/ſtiert d'inghenepde Brief
Dan nae Philomena, daer nae ſal ick mijn Lief
En ſchoone Rooſemond mijn brandt te kennen gheven/
In dit verteerend' vyer kan ick niet langher leven.

Zy Bocken om den Steen recht te ſetten.

Philomena en Roſemonde, komen met een Crans op het Poortael.

Gabriot. Laet hem ſoo legghen vrund' mijn dunckt hy leydt ſeer wel.

Reynhar. Ick ben te vreen/hou daer/dat is het eerſt vant ſpel.

Philome. Ach! Roſemond ſiet daer/ons Ridders met haer beyden.
'Tis of de blijde ziel van vreught begeert te ſcheyden
Wt dit ghebeent (helaes!) mijn gantſche lichaem beeft.

Comē op 't portael.

Roſemo. Het is of my de ſpraeck/en al de kracht begeeft/
't Hart ſpringht my op en neer/keu was noyt ſoo mijn daghen.

Philome. Ey ſiet wat hand'len zy/iſt raed'ſaem om te waghen/
Dat ick dees ſchoone Crans/tot haer werp nae beneen.

Roſemo. Wel waerom niet; och! jae. Dat kan geen quaet/ſooc'k meen.

Philome. Roſomond ſiet om laegh/zy leyd' al op der aerde.

Gabriot. Siet daer mijn Coningin/en Roſomond u waerde.

Reynhar. Ick ſtae en ſchud' van angſt/ha! Gravin door u glans.

Gabriot. Reynhart aenſchout doch eens/hoe conſtich dat dees krans
Ghevlochten is/ey kijckt/hoe ſchoon ſtaen deſe Rooſen
Nochtans u kaeckjes root Philomena meer blooſen/

En

En is mÿn Pꝛinces niet verselt met groote konst.
Reynha. Ey denckt nu op gheen crans/maer toont nu eer de gonst/
Die ghy dꝛaeght tot u lief/'t za wilt u kracht bewÿsen/
En doet in haer Poꝛtael de minne bal stracx rÿsen.
Gabriot. Derf ick/of derf ick niet/de moet my gantsch ontsinght.
Reynha. O schꝛeumachtighe geest vooꝛ ditmael wat bedwinght:
Hoe? sal u stout ghemoet/'t gheen niemant plach te vꝛesen
Nu vooꝛ een ted'ꝛe Maeght soo seer vꝛeesachtich wesen/
Die u den wegh eerst baent gheleghen tot de min/
Ha! neen/set alle schꝛick uyt u verwarde sin.
Gabriot. Wel aen dan Gabriot, werpt als uyt u ghedachten
Het moet doch eens gheschien/waer toe dient doch het wachten:
Philomena ontfanght dees Bal/waer in ghenept
Is al't gheen Gabriot int hart verboꝛghen leydt/
Doet niet of bꝛeeckt hem op/want ghy daer in sult vinden
Wat stoute daedt dat ick my derve onderwinden/
Aen u bꝛave Pꝛinces ontfanght het in ghenae/
't Gheschiedt dooꝛ lief dens d'wangh/adieu Pꝛinces ick gae.
Philome. Adieu mÿn hooghst vermaeck/d'Goon willen u gheleyden/
En weest doch niet bedꝛoest/dat ghy soo haest moet scheyden
Van haer die u bemint/ghy weet 't gheeft nu gheen pas/
Want dees plaets noyt soo langh van menschen ledich was/
Maer 'ks weer dat ghy hier nae sult grooter loon ghenieten.
Gabriot. Ick danck u Coninghin.
Reynha. Dees ooghen waer uyt vlieten
Om u'went wil Goddin/soo vaeck het big'lend' nat/
En konnen nimmermeer o Roosmond woꝛden sat
Int aensien van u glans/verr' boven Ioles leden
Maer blÿven tint'lend staen/ick derf nau nader treden/
'kVꝛees vooꝛ u helder licht/ghelÿck den Phaëton
Niet nad'ꝛen doꝛst 't Palleys van sÿn Vader de Son/
Maer hield' hem verr' daer af/tot dat den Godt der stralen
Van het vergulde hooft/het blonde licht liet dalen:
Doen tradt hy moedich toe/als ghy meed' u aenschÿn
Ontciert van 't lief ghelonck/ach! dan verstout ick mÿn:
'kBesie u nae mÿn wensch/maer als ghy 't vꝛiend'lÿck wesen
Vw's ooghens weer aenneemt/begin ick weer te vꝛesen/
En schꝛeu'n o Parragon mÿn tedere ghesicht
Eens naer u op te slaen/tot u mÿn Hemels licht/
Philome. Ridders ick bid u doch wilt van dees plaets vertrecken/
Want sach ons yemant hier/het sou misschien verwecken
Eenighe Ialonsy/ick soꝛgh vooꝛ ongheval.
Gabriot. Om u'went wil (me vꝛouw') het selfd' gheschieden sal.
Rosemo. Te Gode Heer Reyn-hart.
Reynha, Adieu schoone Goddinne

Adieu

Philome. Adieu mijn eyghen Prins.
Gabriot. Adieu mijn Coninginne. Binnen.
Philome. Wat staet hier op den Bal/laet sien; die mijn opsnijdt
Sal lesen, wat een Heldt om sijn Beminde lijdt.
Komt langht my voort een Mes/ick sal hem strackx op breecken.
Rosemo. Daer moet Philomena bysonders wat insteken.
Philome. Ach Hemel! wat is dit? Siet daer een minne-brief;
Rosomond leest vry mee/sy komt doch van mijn Lief.
Rosemo. Wel hoe Ghespeeltjen/sal ick lesen u secreten.
Philome. Al 't ghene dat ick doe/mach mijn Ghespeel wel weten.
Zy lesen de Brief in haer selven.
Wat dunckt u vande Stijl.
Rosemo. Het is seer wel ghedicht.
Philome. 't Schijnt of mijn hart daer door van droef heydt is verlicht;
Nu ben ick eerst gherust; nu leef ick sonder vresen/
Vermidts ick seecker weet/dat my mijn uytghelesen
Gabriotte bemint/wegh angste/van my vliedt/
Het dunckt my vreemd' Roosmond' dat ghy dus treurich siet/
G'hoort u met Philom'a van harten te verblyden/
Door dien sy is gheraeckt uyt Phedraes droevich lijden/
Of quelt u mijn vermaeck.
Rosemo. Int minste niet mevrou.
Philome. Wel waerom blijft ghy dan in u voorighe rou?
Daer moet nochtans wat zijn/ dat ghy dus zyt verleghen.
Rosemo. Ach! of ick meed' een Brief hadt van mijn Lief ghekreghen
Soo was het alles wel; en isser gheen Papier
O Reynhart in dees stadt? of is de Inct te dier?
Ghy mooght my als ghy seght soo yverichlijck beminnen
Ghy sout wel stieren mee een Bal aen u Gravinne/
Waer in u lief de bleeck/maer nu ick twijffel eerst
Wanneer ghy my zijt by/dat 't hart is alderveerst:
Ach! Venus Soon heeft u een botte schicht ghesonden
Waer af de Lief de vliedt/daer hy Daphne mee wonden/
Doen Sy van Apollo seer strengh vervolleght wert:
Maer met de gulde schicht/ (laes!) quetste ghy dit hart.
Philome. Ghespeeltjen wel hoe dus/ghy spreeckt als een ontzinde.
Rosemo. Ghy hebt het segghen goedt/nu ghy van u beminde
Volle Verseeck'ringh hebt/daer ick in twijffel ben.
Philome. Ick weet dat hy u mint.
Rosemo. 'k Meen dat ick immers ken/
Der Vryers loose schijn.
Philome. Hoe; sijn Lief d' is ghebleecken/
Doen hy u schoonheydt prees.
Rosemo. Dat zijn der Jonghmans treecken/
Al wast de snoodste Maeght/die mach op voeten gaen/
Wanneer sy by haer zijn s'is Braver als Diaan,

De meestendeel gaet om met valscheydt en met lieghen/
Noch maecken niet veel werck om ons luy te bedrieghen.

Philome. Wel meent ghy dat u Lief soodanich Ridder is?

Rosemo. Ick segghet maer mevron tot een ghelijckenis/
De Schat diemen bemint/daer moetmen meest voor sorghen.

Philome. Wisten wy nu een plaets/om somtijdts int verborghen
Te komen by malkaer/soo wast al naer ons wil/
Wat dunckt u Rosemond.

Rosemo. Ach! soo dat mocht zijn.

Philome. Stil.
Daer komt my int ghedacht een sonderlinghe saecke;
En bracht ick dit te weegh/wy zouden wel gheraecken
Tot ons ghewenste vreught.

Rosemo. Me vrou het gheen ghy seght
Mijn hart verblijdt/ick bid u meeningh my uytleght.

Philome. Ghy weet ick dickwils plach te gaen in Lam'rets kamer/
Vermidts my op der aerd' gheen dingh was aenghenamer/
(Dan uytghesevd' de min) om t'ondersoecken wat
Het een of 't ander Cruydt in sich verborghen hadt/
Waer in sy haer verstaet/tart eenighe Doctoren:
Wat dunckt u? dat ick haer door giften kon becooren
Dat's ons Ridders verstack/int huysjen daer sy set
Haer Cruyden; want daer niemandt komt dan Lamoret;
Dan konden wy naer wil/by onse Princen wesen.

Rosemo. Die raedt dunct my seer goedt; maer een ding doet my vresen:
Ick sorgh dat Lamoret dit stuck niet toe sal staen.

Philome. Onnoodich is u sorgh/laet my daer mee begaen!
De oude Luyden zijn door gaven te verleyden.
Wel aen dan Rosemond': kom gaen wy met ons beyden
Ter kamer-waerd'/daer ick uyt krijghen sal het gheen
My is van nood'/en dan soo sal ick derwaers treen.

Beyde binnen.

Tweede Deel.

Lamorette met een Spinne-wiel.

Lamoret HEt Sonnetjen schijnt so soet / 't loct my van af'tren veur
Jae wel/het is hiel moy te spinnen voor de deur:
Het en geest my gien nieuw' / dat de Labbekacken/in de Stoepen
Sitten en wercken/om malkaer een praetgen toe te roepen:
Ick wilt nou mee gaen doen; maer sommighe sitten op de wal
Met hope by malkaer/doch dat en het gien val/
Want daer is sulck ghelab'/datment seper nan loven sou:
Daer hoorje Trijntjen snaps segghen/dat grove Louw'

Sijn

Zijn Wijf e smeten het/en hoe dat Mag're Pietjen
Gheslapen het by Kees van Knollen-dam sijn Grietjen/
En hoe dat sy het Kindt snachts in het Kack-huys smeet:
En doe hy dat vernam/heur/en Jaep in het Backhuys sneed'.
Daer komt dan Creup'le Els/en seydt dat vinnich Stijntjen
Kort Gerritjen haer Man/lest geesselde/ om dat 't Swijntjen
Altoos droncken 't huys quam/en as die het e daen
Komt dicke Lobberich an/en wil me wat verslaen:
Hoe dat Albert crom-neus/sijn alderoutste Seuntjen
By nacht int venster klom/en sliep by Jan Clots Teutjen:
En hoe dat wilde Joost op Aeltjen Snoeps verliefd' was/
Daer zijn Wijf preutse Neel/heel schoon/ende ondieft was.
Hoe dat ritsighe Claes/by Lijs-clonters op 't bedt raeckte/
Terwijl drooghe Goosen/heur Man op 't Stadt-huys waeckte/
Maer 't scheen dat hy quam vroegher 't huys/ als zy dachten/
En hoe seer dat Vaer klopte/hy most evenwel wachten
Tot Claesjen was gekleedt / die suchtende sijn Broeckjen bond'/
Lijs zeyde het was goedt dat jy hier in dit hoeckjen stondt/
En as ick jou toe wenck/wilt dan strikx stracx uytloopen/
Mit ien deed'se terstont de deur vrymoedich open:
Hy preutelde en zey/hoe laetje mijn dus langh staen?
Och! sprack Els/nou mijn Lief sietme doch niet soo banh aen;
'k Was in een soeten droom/my docht datje met jou oogh
('t Geen lang heeft uyt geweest/) weer jaegt/ en daed'lijck vloogh
Sy hem nae 't and're toe/en hiel de hadt daer veur/
En doe haer Pol dat sagh/gingh hy heel fraeytjens deur/
Want ons goe slocker kon met dat oogh niet een bit kijcken/
Wat dunckt jou kyerrjens/soo mostmen de mannen uytstrijcken:
Jae daer ghschiedt gheen dingh/of 't wert daer al verhaelt/
Ick bender altemet wel selver in verdwaelt.

Philomena uyt. Wel wie komt daer? bin jijt Philomena Princessjen?
Komt sit een Beetjen neer.

Philome. Dat sal ick wel doen Besjen;
'k Heb hier langh niet gheweest.

Lamoret. Jy komt wel selden an/
Jn jy weet immers/dat ick hiel qualijck gaen kan/
Hoe vaert jou Breurtjen al/en het ghehiele Hof?

Philome. Lamorette al wel.

Lamoret. Dats seker goedt/Godt lof;
d'Weldaed' die hy ons doet/moet van ons zijn gheprefen/
En die sulcks versuymt/moet wel ondanckbaer wesen:
Maer wat sel ick seggen/de Luijtiens dencken zoo veer niet/
Hy doet wijss'lijck Sussien/die alle dingh om heer siet/
Die een wint met verdriet het sobre kaele kossien/
De aer het slapend' wint/de derde rijt op 't Kossien/
De vierde is een Heer/de vijf de een Monseur/

 Die

Die ſen gat an de Poort veeght/en gaet dan fraeytjes deur:
Maer tot propooſt te komen/dat ick het ſegghen wou
De armſte man van de hiele werelt/ſou
(Dick meer als de rijcke doen) de hooghe Goden dancken/
Dat verbranghſte Volckjen/ſy hebben ſulcke rancken:
Trouwens jy hoort het kijnt beter te weten as ick doe/
En 'k loof oock hiel wel/dat jy te met dick moe
Sint van dat gheſlicker/van die kalen Adel
Die al veur Ridders gaen/en zy hebben noyt op een zadel
Gheſeten/jae dat nier is/noch nimmer Paerd' beſchreden/
Gelijck die lieven Heers Ridder/die leſt dat kijnt hadt overreden:
Och 't zijn ſulcke quante/dan gaenſe op ſen Frangs/
Dan op ſen Schytaliaens; en ſe keume de ſpraeck aſſen gangs.
De Rapper moet op zy/een kolder onder 't Rockjen
Om datmenſe niet quetſen ſou/ met een mes gemaeckt van Claeſ-
jens ſtockjen:
't Sinne kloecke Karels/furieus en ſtouthertich/
'k Wou wel ſ'weeren/een Boer verſoecher wel elf en dertich.

Philome. O B.ſjen; o Beſjen; ghy wetet wel te ſegghen.

Lamoret Jae Suſjen ick weet jou dat ſoo moy upt te ſegghen.

Philoma. Ghy hebt my dick u gonſt/en trouwichept betoont/
Doch het is u van mijn/naer verdienſt niet gheloont/
Daerom ick u met ernſt dees Braſelet vereere/
Wilt ghy u hulp my bien/noch ſal ick het vermeeren.

Lamoret. Danck heb; verklaert my maer u wil/'k ſal u behulplijck zijn.

Philome. Ach Lamoret! ick leef in een ſoo ſwaren pijn.

Lamoret. Seght my doch wat jou quelt/ick ſelt verborghen houwen.

Philome. Wel aen dan; ick ſal my op u alleen vertrouwen:
Weet dat der Lief den Godt my/ende Roſemond'
Door ſijn gheſtrenghe ſchicht te beyden heeft doorwond':
Soo dat wy langher niet/eenſamich blyven konnen/
Vermidts wy beyde zijn/door 't liſtich Wicht verwonnen:
Ick minne Gabriot, en Roſemond' Reynhart,
De Helden van ghelijck/me draghen Piraems ſmart:
Een yeder wil ſijn Lief voor Coninghs Croon niet gheven/
Yeder ſonder de zijn/kan in gheen ruſte leven:
Een yeder mint ſijn deel/een yeder is vernoeght/
't Gheen hem de lie f dens God' door gonſt heeft toeghevoeght.
Om yder een zijn doodt int beſte te verhoeden/
En om de ſoete min/met graghe luſt te voeden/
Daerom kom ick tot u/want ghy ons helpen kondt/
Indien ghy my als voor al mijn begeeren jont:
Ach! woudt ghy in u Hof/dees twee Ridders verſteken/
Wanneer wy haer by nacht/en ontijd' wilde ſpreken/
Wat vrund'ſchap deed' ghy my/laet ons niet onghetrooſt.

Lamoret. Wel iſt hier al vant mal/hoe vry in ſulcken Jooſt:

Sulc-

Sulcken hangh-gat/sulcken Gorten-telder/sulcken Spille-bien ?
Ha ! ha ! ha ; 'kheb van mijn leven dierghelijck niet e sien :
Wel droomse oock Susje ? nou slaepse in de Muts : (kluts :
Wat souse met sulcken Henne-taster doen/wech/wech/met die
Het is een braef Quandt/jae weetje wel/dat hy scheel siet/
Jy sout sulcken ien aenslaen/neen seecker/by men keel niet :
Eer ick die Fobes nam/ick lietme liever branden.
Jou dient een beter karel/niet uyt and're landen :
Laet loopen die Draep-naers/ 'lijckt seper wel een Mof/
Siet daer soo jy hem neemt/ick bijtme licht de keel of :
Men gaet hier langes straet/as rijcke Edel-luy/
En alst al om komt/zijn heur Ouwers dickwils Bedelluy :
Of ien verbranghste Boer/en sulcke kale Vincken/
Sou jy die anslaen/neen kijnt ; wiltse wat bedincken.

Philome. Ach ! hebt ghy oyt een dienst aen mijn Persoon ghedaen/
't Gheen streckte tot vermaeck/wanneer ick was belaen :
Soo doet nu dees mijn beed'/ick bid' u Lamorette
Ey wilt de laghe staet/des Ridders aen zy sette/
Want ick sal noyt afstaen/in't voorghenoom opstel/
Wanneer ick ben vernoeght/dan is het immers wel/
Sy sullen dese nacht aen u deur komen schellen/
Ick bid' dan opent haer/niemandt sal haer versellen/
Ick sal met Rosemond' my spoen/ daer mee te zijn/
Om soo door Lief ds ghenot/de groote smart en pijn
Die wy hebben gheleen/in blyschap te verkeeren.
Siet daer dees Beurs met Geldt/ick u persoon vereere/
Soo ghy de saeck behart/voor al houtse secreet.

Lomoret. Wel an/alst soo moet zijn/ 'k ben tot jou dienst ghereet ;
Ick sel Gabriotte mijn Soon/tot Pagie schencken/
Op dat niemant op jou sel hebben achterdencken ;
Die sel by my ascarte met wat komen praten/
En as de Baen klaer is/sel ick het deur hem weten laten.

Philome. Die raedt die is seer goedt/my dunckt de doncker valt.

Lamoret. Dats waer ; wy hebben al een moy poos jen ghekalt.

Philome. Nu 't is tijdt dat ick gae.

Lamoret. Seght al de and're Sus jens
Goe-nacht. Philome. Ick sal ; adieu

Lamoret. Aieu mijn kijndt tot sluf jes. Philem. Binnen.
Om dit Geldtjen koop ick wel een moye sleutel-reecr :
Maer wat dunckt je Volckje ? dat was eerst een reutel feecr :
Sy is de Dryer/en de Dryer is de Drystér.
Ick word' seper schier aers/mijn sinne binne byster :
Wel hoe ; ben ick oock mal ? 'k hebt wel mier hoore segghen
Datte Mey jens niet en weten wat practijc datse an sullen leggē
Om met een Abelheyt de jonghmans te bekeuren/
Dan sitteuse op de stoepjes/dan legghense over deuren :

Met witte ſchorteldoeckjes/en Poveretten op de handt:
Schoentjes op ſen Polevÿs/en kouſ jens nae venandt.
De kraeghjes net geſet/en oock ſpierwitte Wantjes/
Een kapjen opſen Spaens/en boven op noch cantjes:
Men het te nauwer noodt een hemt om an te trecken/
Men denckt wel wat ſchaed' dat/de kleeren het bedecken.
Alſmen dan waſſen ſel/het hemptjen dat moet uyt/
Daer ſitmen dan en kÿckt as een bepiſte Bruydt:
Juffrou mach haer ſoo langh met niemendal helpen/
Wie Deuvecater ſou met ſulcken Wÿf bedyen/
Die het den Winckelier of lorſt/ende of borght/
't Gaet op een betaleu ſoo 't wil / daer wordt niet voor gheſorght.
Op 't leſt moer krÿght een man/men moet de Bruyloſt houwen
Meer als de Beurs vermach/of aers ten hiet gheen trouwen:
Daer moet een Vlieghes zÿn/vant alderbeſte ſtof/
Een Borſ jen van kaffa/a la mode van 't Hof/
Al is haer Capitael gien vÿftich gulden waert
Wanneermen de Feeſt hout/daer mach niet zÿn gheſpaert:
Maer als de tÿdt vervalt/en elck ien komt om geldt/
Hoe dickwils datjer gaet/ 't is altoos onghetelt:
De Bruylofts kleeren ſtaen een Jaer drie vier int hoeck/
t Geldt voor de Suycker-backer is mee al langh te ſoeck:
Daerom goeluyt jes 't ſaem/onthouſe Beſ jens raedt/
Weeſt ſuynichjes van aerdt/en kendt jou eyghen ſtaet:
Wanneerje Oly/Sout haelt inde Comeny/
Blÿft voor al niet ſchuldich/maer geefter 't gheldtje by:
De Backer ſtelt te vreen/daer jy jou Broodt gaet halen/
Het Biertjen datje drinckt/oock mee al ſtracx betal en/
Soo leef je heel gheruſt van alle ſorghe vry/
Daerom onthout het wel/hoorje altemael ; jy
Dicke/dunne/vette/mag're/lelÿcke/moye/lange/korte meyſjes/
En hebje me van veure langh e noech e ſien / beſiet me van aftren
oock een reyſ jes. Binnen.

VVRAECK.

Hier ben ick woede Wraeck, vervult met tyranny!
En die ſoo menichmael aen Mars ſÿn rappe zy/
Int midden van de ſtrÿdt mÿn leven heb gaen waghen;
Jae menich trotſen Heldt zÿn door dees arm verſlaghen:
Ick heb het wel betoont/in menich naer ghevecht/
Dat dit bloedtgierich hart/met mÿn ghemoet/te recht
Tot wreecken is bereydt; dees geeſt gaet hem verblÿden/
Als d'eene vriendt de aer' wil 's levens draed' af ſnÿden.
De onder-aerdtſche Poel ghetuycht ſelf van mÿn macht:
Is 't moedich Troyen niet door my 't onderghebracht?
Door my heeft 't Romeyns Volck/Ceſar de reſt ghegheven.

En

En soo bracht Florendos, Tarisius om 't leven/
Self 't Goddelijck gheslacht/ 't saem leven naer mijn sin.
Is Æsculaphus niet van d'Helsche Koninghin
Verandert in een Vl/ Io most tot wraeck ontbeeren
Haer mensch'lijckheyt/om dat haer Iupijn ginck onteeren/
En most haer voed'sel voort gaen soecken opter aerd'/
Vermidts sy door 't ghesicht van Argus wierd' bewaerdt.
Doch daer nae heeft Mercurr' wraeck over hem ghekreghen/
En van de Romp het hooft naer Iupijns wil gheslegen.
Heeft PHEBUS Carones niet totter doodt ghewondt/
Nae dat den Raef hem had' haer Hoerery verkondt.
Latona heeft haer moet gheblust aen derthien kind'ren
Van de snoo Niôbe, vermidts sy wou verhind'ren
De Sacrifici die het volck deed' aen Latôôn:
Daer nae heeft sy ghestraft/d'Huysluy die haer verboon
Te drincken 't schrale nat/en gingh haer trans formeren
Als kickers/die haer in het Water regeneren:
Apollo als verwoet heeft Satyr d'huyt ontrooft/
Nae dat sijn lieflijck spel was door Satyr verdooft:
Althea heeft door my 't hout in het vyer ghesmeten
Tot haer Soons ondergangh/nae dat hy quam te weten
Dat Phlyxepon haer Broer/en Tosieô te beyd'
Door Meleagers schicht waren ter neer gheleyd'.
Wanneer Thereus had/gaen Philomela ontroven
Haer diere Maeghdom/en het roerend' Lidt daer boven.
Heeft haer Suster Progne, de Huys'vrou van dees Fielt/
Itis haer beyde kindt seer wredelijck ontzielt.
Heeft Ceres, Orias in Scytiens ghewefte
Om d'Hongher niet ghestiert/te roepen uyt sijn neste/
Tot wraeck Eresichtoon, vermidts hy hadt gheveld'
Den Boom/waer Driades haer vrucht had' opgheteld':
Doen Nessum met de Vrou, van Herc'les was ghevloden/
Wiert hem de romp ghemaeckt/het selschap vanden dooden.
Dianira weerom stiert hem 't vergiftich kleed'/
't Gheen haer den Bootman gaf/soo haest sy kreech de weet
Dat hy Iole verkoos: en Hecuba heeft moedich
Polimnester vermoordt; die als een Tyran woedich
Haer Soon had' omghebracht. De Reusen die den Troon
Bevochten van Iupijn, kreghen al meed' haer loon:
Doen d'Babyloonsche Seyr met Olonory vluchte/
Heeft Lisvaerd' Abra, om haer Broeders doodt doen suchten/
Tot wraeck van Phamphilus, heeft d'Lybyaensche Heldt
Den Affricaenschen Hondt, manhaftich neer-gheveldt.
Gabrina gingh ontsind' haer Philander vermoorden:
Vermidts sijn schoone glans sijn hart niet en bekoorden.
Is Guardastaguo niet door my om hals ghebracht

Van Rosigloon by wiens Vrou hy sliep menich nacht:
Doen Lanslot wierdt ghewaer/dat sijn Vrou en Broer leyden
Te samen op een Bed'/ontzielden hy haer beyden.
Den Koningh Trufaldijn, Baldaqueze Tyran/
Wert aen een Paert ghesleept/van Tartars Agrican,
Naer dat hy hadt gheruckt door een wraeck vander aerde/
Horisel, Rosimond', en Polinde haer waerde:
Heeft Sylarci de Vorst/Gogoner niet ghedoodt
Tot ontset van haer Vrou/doen sijn Broer Beons bloodt
Gantsch overweldicht had'/de macht van Cleophiele,
Daer nae heeft zy haer self oock moedich gaen ontziele:
Symori en heeft niet ontzien om aen een kant
Te helpen Synato, die door den Echten bandt
Aen Camna was verlooft/die zy te beyd' beminde/
En nae sijn Broeders doodt/gaet hem aen haer verbinden:
Camna en heeft gheen rust/voor datse zijn doodt wreeckt/
Dies 't Wrangh vergift int end' haer harten beyd' afsteeckt:
Dies ick van Aerd' en Hel/jae Hemel ben de grootsten/
Vermidts mijn heerschingh streckt van 't Westen/tot het Oosten
Waer van de Sonne daeld'/en daer hy weder rijst/
Int heete Mooren-landt, en Scytia be-Yst.
Niemant is mijns ghelijck/want 't meestendeel der menschen/
En oock de Hemel Goon 't saem leven naer mijn wenschen:
En die noch niet alleen/maer Pluto d'onderdaen
Van 't groote Stygiam onder mijn Heerschingh staen/
Ick yse van de deught/de bloed'schand' ick beminne/
En nae Wraeckgiericheyt haecken mijn wuffe sinne.
Pluto verheught sich seer/en lacht met Helsch gheluydt
Wanneer yemand' door my een stiert nae d'lecke schuyt:
Van Charon/en ick weet de meeste hoop der Hellen
Mijn Volck is/ende die de swarte Vorst versellen.
'k Ben Suster van de Krijgh/nae bloedtvriendin van Mars/
Nachtans een weeck'lijck Volck/zijn zijn gheboden wars:
Een Volck/een Duyvels Volc/'t geen d'Ridderschap gaet haten
En d'hanteeringh van 't swaerd' om 't gayle minne laten:
Haer over-heer dat is een kind'/een teder wicht/
Dat voor het gladde stael/en blancke Harnas swicht:
Sal ons een kleyne Fielt in daden over-heeren?
Sal dan Cypriaes Soon over ons Domineren?
Neen; waerom kom ick hier/als onser beyde leet
Te wreecken/'t gheen hy ons/nu/en al langh aendeedt.
Ha! als ick het bedenck/mijn leden daer af zid'ren/
Dat hy naer zijn ghebodt ghedwonghen heeft twee Ridd'ren/
Waer door de Fransche Croon/en Eng'land' nu afroemt/
En diemen door haer kracht/als heel onwinbaer noemt.
'k Sweer ick het wreecken sal/en doen uyt d'logghe aerde

Rijsen

Rijsen het swardt ghespoock/nu wilt u plicht aenvaerde.
Laet sien; wie dient hier best tot mijn hulpe/ick weet/
De Giericheydt/Hoochmoet/en beveynstheyt/sal 't leet
Wel wreken vande Wraeck/dus sweer ick u ghy Rollen
Die dickwils door u kracht/de aerd' doet suysebollen/
En sidderen van vrees/flucx verschijndt hier terstondt
Verlaet een kleyne tijdt de onderaertsche grondt.
Voort segh toeft niet langh of ick sweer by de krachten
Van Circes soo ghy my hier laet te lange wachten
Dat ick u dwinghen sal/of is het u uyt 't hooft/
Dat ghy soo menich mensch van 't leven hebt berooft
Door mijn ophitsingh/he; 't gaet u uyt de ghedachten
Hoe ick Berghen en Bosch/doen danssen by der nachte/
Wanneer ick maer eens brul; ick die de nare Hel/
Als'k mijn daer in begeef/soo gruwelijck ontstel/
Dat Alecto haer hayr/als moedeloos laet hanghen:
't Gheen anders is ghevlocht met menichte van slanghen.
En Cerbrus self terstont/vlied' vande Helsche Poort/
Wanneer hy het ghebrul van mijn persoon eens hoort.
Jae Pluto schijnt van angst/en kille vrees te beven/
Indien ick my een tijdt gae in sijn Poel begeven.
Dus Duyvelinnen drie/ick sweer u by dees staf
Dat ick u loonen sal/verrijst ghy niet uyt 't graf
Van 't eeuwich doemde Volck/hoor daer; my dunckt sy komen?
Floraes lieflijck ghebloemt/wert reuck en kracht benomen/
Door 't smoocken van haer toorts; de aerde staet en schut/
Diana wert bewelckt.

Hoochmoet, Giericheydt, Beveynstheydt, komen van onder uyt den Afgrondt.

Hoochm. VVT d'onderaerd'sche Put
Van Pluto komen wy/alleen door u begeeren
O machtighe Vorstin; wiens lof Achron vermeeren
Laet/door de gantsche eeuw'/seght op wat is d'oorsaeck/
Dat ghy ons hier ontbiedt/wat port u weer tot wraeck?
Ick sweer by Proserpijn ten kan soo quaet niet wesen
Of het sal zijn volbracht/alst is gheschiet voor desen/
Voornamentlijck aen my/hoe menich trotsen Heldt/
Is door de hovaerdy ter aerden neer gheveldt?
Hoe menich heeft sijn ziel door hooghmoet gaen verdommen/
Hoe menich onderdaen/om tot heerschingh te kommen
Haer Koningh heeft vermoord'? Biron heeft door hooghmoet
Sijn snoode ziel ghestiert/naer de vervloeckte vloed':
d'Romeynen van ghelijck haer Keyseren ombrachten/
Vermidts sy in haer plaets dan te regeeren dachten.

d'Aerd' is vol hovaerdy/en men hoort over al
Van 't Zuyden/tot het Noord'/ Hoochmoet komt voor den val.

Gicrich. Het schijnt ghy twijffelt aen ons onghemeene stercktе/
Daer ghy nochtans de kracht van ons drien dick bemerckte.
Ick die de domme mensch met Gierichepd' belaed'
Soo dat haer holle Maegh is nimmermeer verzaed':
Ick die haer dickwils dwingh de wetten te verlaten/
Van Iupijn, en plutoos gheboden te aenvaten
Sweer u mijn hulp te bien: want door begeerlijckheyt
Wert menich mensch in d'eeuw' bedroghen en verleyt:
'T is alleens hoe ment krijght/jae yder op der aerden
Hoe rechtich hy oock is/sal door gifte aenvaerden
Een daed' seer gruwelijck/en voeren in de Hel
Syn ziel/wanneer ick hem de schatten eens voorstel/
Hoe datmen door de Gout van yder wert verheven/
Hieromme menich gaet sich selven overgheven
In Plutoos stavernp/ooghende op het goedt/
Waer yder/Jonck en Oudt/als onverzaed' nae wroedt:
Waerom dat 't aerd'sch gheslacht/niet en ontsiet te lieghen/
Waerom dat 't aertsche volck malcander steets bedrieghen.
d'Heyl'ghe gherechtichepdt en wert niet meer gheacht/
Maer is door Duyvels lust nu onder voet ghebracht:
Dus bid ick wilt u wil/terstont aen ons verklaren.

Beveynſ. Ick ſweert men sal geen moeyt/hoe ſwaer het is oock sparen
Maer volvoerent terstont/want ick verheuch my zeer/
Dat Plutonis ghebiedt/wert daghelijcx meer/en meer:
Dies wijs ick naerstelijck de mensch den wech die heynst leyt/
Om te doon haer Vyandt/door bedroch/en beveynsthepdt:
Dies u wil vaeck ghеschiedt/door hulp en kracht van mijn/
Want menich wreeckt hem vaeck/door een beveynſ de schijn.
Boreas hadt sijn vriend' op 't Bancquet niet vergeven
Soo hy door mijn bedrijf daer toe niet wiert ghedreven.
Noch oock Marcurius had' Argus niet gheveldt/
Soo hy als Vyandt hem daer teghen hadt ghestelt:
Maer doen hy met ghespel als Vrundt daer was ghekomen/
Heeft hem naer wensch in slaep het leven licht benomen.
Wat staet ghy van Gabrien en Camna hier en bromt?
Daer my d'eer van hun beyd'/nochtans alleen toe komt/
Vermidts sy door 't ghevepns/te beyd' hun mannen dooden.
En Cesar van ghelijck/veld'men door mijn ghebooden.
Mach'met had' sijn Princes niet voor de raed' ont hooft/
Had' ick hem van 't verstand' en sinnen niet berooft:
Hoe menich nood'men dick op deftighe maeltijden/
Die men in hecht'nis hout/en 's levens draed' afsnijden:
Dus seghme wat u port/ons inde nare nacht/
Te eysschen uyt de Poel/van 't onder-aersch gheslacht.

Weet

Wraeck. Weet dan dat Gabriot, en den Helt Reynhart beyden
Haer lief den nu onlangs/op twee Princessen leyden:
Te weten Philoma, en d'Gravin Rosemond',
De Maeghden van gelijck van 't boef jen zijn doorwond'/
Soo dat ick seecker weet/het int end' zal gedyen
Tot een goet huw'lijck/indient de Prins wil lyden:
Dies u meen ick Hoochmoet, op dat hijt niet gedult
Hem de verwaende Geest met soo een pracht vervult/
Dat zoo hy 't self d' toe liet/dat hy daer door onteerde
Zijn Connicklijcke Stam/en oock zijn Croon verneerde?
Prent hem de Hoocheydt van sijn Suster int gedacht/
En hoe dat Rosemond' is van het Graefs geslacht:
En hoe laegh d'Ridders sijn: wilt doch u quaet soo stoocken/
Dat ick in corten tijt werdt door u hulp ghewroocken.
En ghy beveynsd'heyt/sult/wanner u Sus haer plicht
Volcomen nae mijn wensch/en wil heeft uyt ghericht/
Porren hem tot geveyns/om yemant op te soecken/
Die door eenige gift sich wilde soo vercloecken/
En brengen haer om hals/in Schijnsel van een Geck
Die nochtans geen verstant of wijsheyt heeft gebreck:
Maer vol van 't veynsen is/d'welck daeglijcx by dees Heeren,
Verkeert/om haer bedrijf de Conningh t'ad'verteren:
En weygert die geen sulcx/soo sult ghy Giericheyt
Die door begeerlijckheen zoo menich mensch verleydt
Hem porren tot de daet/blaest de begeerlijckheden
Soo diep int bloode Hart/dat hy aenneemt het wreede
Feyt te volbrengen drae/want om het aertsche goet
Veel haer lijf en ziel/voor den Duyvel vliegen doet:
Nu volbrengt dit terstont/Wilt doch u vlijt betoonen Geesten
'k Sweer by de Helsche Colck, ick zal u rijck'lijck loonen. Binnen.
't schijnt dat de bleecke Maen weer nae haer plaets vertreckt/
En dat de clare Son sijn gulde hooft ontdeckt:
't Is tijt ick gae/de lucht wort van des nacht gordijnen
Ontrooft/het morghen roodt comt door de Wolcken schijnen.
Wraeck Binnen.

Gabriotte, Philomena, Reynhaert, Rosemonde.

Philome. ACh! Heerscher mijnes ziels.
Gabriot. Mijn Hemelsche Goddinne.
Philome. Mijn opperste vermaeck.
Gabriot. Mijn waerde Coninginne.
Philome. Hoe verheucht sich mijn geest/dat ick u eens mach spreecken.
Gabriot. En hoe 't mijn is verblijt can niet sijn vergeleecken.
Reynha. O by sijn Rosemond' my gantschelijck vernoecht.

Rosemo. Mijn Enghel/ 't schijnt Iupijn die heeft het soo ghevoeght.
Reynhar. Mijn Lief.
Rosemo. Die u bemind'.
Reynhar. En ick u van ghelijcken.
Rosemo. Iupijn verdoem Roosmond' sooc'k in u min beswijcke.
Reynhar. Daer op werdt ghy ghekust.
Rosemo. Soo vaeck alst u belief d'.
Gabriot. Kom' my mee met een kus Philomena gherief d'.
Philome. Dat ist daer ick nae haeck/ voornamentlijck int kussen.
Gabriot. Hoe seer dat ick u kus/ick kan mijn lust nau blussen.
Philome. Ghy steelter twee voor een/wel soo dat heeft een val.
Gabriot. Ten was gheen Dievery/die opt een kus jen stal.
Rosemo. Mijn Heer is noyt versaed'/ghy sult u mond' vermoeyen.
Reynhar. Hoe; op u kaeckjens rood'/die boven Flora bloeyen?
Gravin sorght daer niet voor/want als ick die ghenaeck
Dan ben ick in mijn vreught/en opperste vermaeck.
Gabriot. O hooghe stam mevrou/die doet my dickwils vresen.
Philome. Niemand' dan ghy alleen sult mijn beminde wesen.
Gabriot. O Broeder is te preuts/hy laet u niet begaen.
Philome. 'k Mach kiesen die ick wil/hoe; dat gaet hem niet aen.
Gabriot. Mijn schoone Son; hy kan u sulcx nochtans beletten.
Philome. Hy mach zijn uyterst' doed/ick sal u noyt versetten.
Gabriot. En of ghy my bemind/een ander u gheniet.
Philome. Al wilde my Iupijn, om u ick hem verstiet.
Gabriot. Sout ghy ha! trouwe Maeght om my den Hemel derven?
Philome. Och jae; ick wil om u wel duysent dooden sterven.
Gabriot. Die d'Hemelen ghebiedt/die heeft een groot bevel.
Philome. Den Hemel sonder u verstreckten my een Hel:
Gheen ander dan mijn Prins begeer ick opter aerden.
Gabriot. Ick danck u Coningin.
Philome. Ghy zijt alleen mijn waerde;
Siet daer aenvaerd' dees Ringh/tot een verknochte trou:
De Goden straffen my/soo ick mijn woord' niet hou.
Gabriot. Ick neemse aen in danck; en blijf altoos den uwen.
Philome. Wilt nu 't gheklach/'t gheschrey/en sulcke dinghen schuwen.
Ey; leest voortaen gherust.
Gabriot. Me Vrou het sal gheschien:
Ha! schoone Parragon/die nu van my doet vlien
Benautheyt/vrees/en schrick/en een becommert leven:
Hout daer dit Paerlen snoer/ick u op 't selfde gheve.
Indien ick u verlaet/soo moet ick 't Sonnen-licht/
Noch 't Lasuyr Firmament/noyt aensien met ghesicht.
Philome. Wel nu zijn wy te beyd' bevesticht door de eede.
Gabriot. Mijn zieltjen is vernoeght.
Philome. Mijn hartjen is te vrede.
Gabriot. Ick wenschten dat Roosmond' mee aennam in ghenaed'
Reyn-

Reynhard' mijn metghesel.

Philome. Daer toe weet ick wel raed';
Komt gaen wy by haer. Siet; het schijnt sy hout de Roosen
By haer Coraelde wangh'/om sien wie 't meeste blosen.

Reynhar. Nae ick het oordeel strijck/ghy wint het van dees bloem.

Rosemo. Mijn hartjen swijght; ick ben onwaerdich soo een roem.

Reynhar. Onwaerdich/hoe; ick wil met u aenschijn beperelt
Trotsen het God'lijck volck; jae oock de gantsche werelt:
Dies spuwt Iuno haer nijd' op u soo seer zy kan/
Vermidts u glans verweckt tot Hoerdery haer man.

Rosemo. De Lief d' die ghy my draeght bewijsen uwe woorden.

Reynhar. 't Most een Phalaris zijn die ghy niet en bekoorde.

Rosemo. Het Amazoonsche zaedt u tongh noyt wederston.

Reynhar. Ick wil gheen ander Maeght/mijn ziel vernoegingh von:
Doen ick maer eens aensach/de aerdichste van leden/
De trefstichst van ghelaet/de deftichste van zeden:
Wien waerdich is het ampt te hebben van Diaen,
Door dien de Son verdoost soud' wesen van de Maen.

Rosemo. Soo is ons beyde wil in eenen sin besloten/
Ick min u als mijn self.

Reynhar. Ick sal u noyt verstooten.

Rosemo. Indien ghy my verstiet/verdwenen was Roosmond'.

Reynhar. Noch inde gantsche eeuw'/men Reynhard' niet en vond'.

Gabriot. Wel fy! men gaet u eer Philomena verkleynen/
Ghy blaffert weeteloos.

Philome. Hoe? Prins weet dat de reyne
Lief de gheen leed' en siet.

Gabriot. Voldeed' ick het ghemoet
Ick velden hem; sal hy het Koninckliјcke bloedt
Vernederen? o smaet/seght/sal dan een Gravinne
Opsteecken haren kop/meer als dees aertsch Goddinne/
Die ick 't onwaerdich acht 't ontbinden van haer schoe?

Reynhar. Het is de soetste spijs die nimmer vult.

Rosemo. Wel hoe?
Wats dat te segghen Lief?

Reynhar. Ick voele vast de Tippen
Van u yvoore borst/ick roere met mijn lippen
V Montjen tart Corael/ick heb u handtjes wit
In dees behaerde vuyst: ick sie het bruyne git
Vt 't lodderlijck ghesicht/ick boet in eer mijn lusten
Aen u/en als ick deys soo kan mijn ziel niet rusten/
Maer snackt nae u Persoon: 'k ben als een Vis die 't nadt
Hoe veel jaer 't hem verselt/kan nimmer wesen sadt:
Ick vloeck/ en wil het vyer/het uyterlijck ick hate/
Doch 't innerlijck Princes/ick lieve upter maten:
Dat is u Helle-glans/die minne ick/ghelijck

Den Salmander verlanght/nae 't eeuwich brandend' rijck.
Gabriot. Ondraghelijcke smaet/Princes ick salt noyt lijden.
Philome. Bemint ghy my? soo set u toorn wat ter zijden.
Gabriot. Hoe nu toe Gabriot? sult ghy u eyghen vriendt
Dooden; die aen u heeft Iehovaes troon verdient/
Die 't Fransche rijck om u vrywillich heeft begeven
Door 't bannen van Rudolph', neen/neen/ick schenck hem 't leven
Princes ick ken mijn schuldt/ 'k weet dat ick heb mis daen.
Philome. Hoe mooght ghy Gabriot mijn zieltjen soo belaen/
Mijn leden beven noch.
Gabriot. Nu Beckjen 't sal wel wesen/
Siet ick sal met een kus/u sieckte weer ghenesen:
Ist soo Philomena? het mondtjen weder lacht.
Door d'wangh van u ghesmeeck/het daer toe wert ghebracht:
Ick hiel mijn soo wat stuyrs/doch en kond' niet volharden.
Gabriot. Treed' an.
Rosemo. Wel Ridder hoe? wat selt int end' noch werden?
Staet doch een weynich stil.
Reynhar. Verdoofster van 't Gheblomt.
Rosemo. Gabriotte en Philom'a herwaerts komt.
Reynhar. Het schijnt zy willen ons.
Rosemo. Ghespeeltjen Rosemonde
Weet dat ick my nu heb aen Gabriot verbonde/
Door 't gheven van mijn trouw'/siet daer dees Gulde Ringh:
Hy van mijn op de Echt soo datelijck ontfingh.
Gabriot. Doet Reynhard' van ghelijck/dit is ons beyd' begeeren.
Rosemo. Wel aen; ick sal hem mee dees Vingherlingh vereeren
Tot een eeuwich verbond'. Reynh. Ick danck u o Gravin
Soo langh ick adem schep/ick uwe Dienaer bin:
Want soo ick u begeef/moet Iupiter my schenden/
Lamerette uyt. En tot een straf dees ziel/stracx nae sijn broeder senden:
Daer op dees keten neemt.
Rosemo. Nu is het al vernoeght.
Reynha. Een yeder is nae wensch/by zijn Princes ghevoeght.
Lamore. Wel hey! geckjer niet mee hier sulcken tijdt te vryen?
Hebjet nou niet ghewonnen? soo selje noyt bedyen:
Ey lieve/hoort e reys/wat een ghesnap is hier?
Sy preut'len aers/noch aers/as ien diel potten by het vyer/
Ick kan gien woord' verstaen; wat soo siet dat is kak'len/
Zy haeven gien out Wijf/om het hylick te mak'len.
Want sy hebben hier wel/drie/vier uyren ghestaen/
En 't lijckt wel nae ick sie/sy weten noch van gien gaen:
Seyer 't verdriet my wel; siet daer dat benne kusjens:
Wat dunckt jou moye/bolle/soete Vette Susjens.
Segh wou jijt oock mee niet wel dat jy een Vryer hadt/
Die jou te met wat gaf/van ditte/en van dat:

Zy

Jy deynckt wel hoe ick mien? of wil ick het jou uytlegghen/
Doch dinghen die men weet/hoeftmen soo bot niet uyt te seggen:
O gy bint sulck goetjen/je veynst hy mijn keeltjen besuckt/
En nochtans hebje gaern/datmē jou roos jen vant steeltgē pluct.

Gabriot. Een kus ick noch begeer/van u bloem der Princesse.

Reynhar. En ick u van ghelijck/mijn Lief/en mijn Voochdesse.

Lamoret. Ziet dats een courtosy; ick segh sy weten wat:
Wel hey; 't is langh ghenoegh/en wordje noch niet sat:
Is het vryen soo soet? datmen vergeet te eten?
Dat heb ick seker van mijn leven niet e weten.

Philoma. Mijn liefste het is tijdt dat wy naer binnen gaen.

Rosemo. 'Tis niet raed'saem mijn hart/dat wy hier langher staen.

Gabriot. Princes het is noch vroegh/ 't is noch gheen vijf gheslaghen.

Reynhar. Nae ick sie het begint/noch nauwelijcx te daghen.

Lamoret. 't Ontbijten is ghereed'/komt wilt jou doch wat spoen/
Jy hebt hier langhe noech e weest/of leef je door 't ghesoen?

Gabriot. Zijt ghy daer Lamoret? wy saghen u niet Bes jen.

Lamoret. Soo veul heb jy te doen/met jou lieve Princessen.

Reynhar. Kom treden wy dan in.

Rosemo. Het moet doch eens gheschien.

Philome. Kom gaen wy dan mijn hart.

Gabriot. Ick ben tot u ghebien.

Alle binnen.

De Koninck uyt.

IST waer o Iupiter, 't gheen mijn beminde seydt?
Soud' mijn Suster haer lief d' hebben op een gheleydt
Die haer onwaerdich is/ick schrick als ick 't bedencke/
En daer en boven gaet sy noch haer Ringh hem schencke/
Tot een verbonde trouw': hoe nu toe Gabriot?
Denckt ghy niet dat de aerd'/en Achron met u spot.
Past u staet snoode boef/tot Vrou een Coninginne?
'k Sweert set ghy niet te rugh/dit onbehoorlijck minne
Dat ghy 't beklaghen sult; sy overgheven fielt
Ick sweer u snoode romp/sal zijn eerlangh ontzieldt:
In plaetse dat ghy meent met Philom'na te huwen/
Gheen moort hoe wreed' die is/en sal ick opt voor gruwen:
Wel aen dan Helsche Vorst/en isser in u kolck
Der quellighe ghespoock/gheen wijs beradich volck?
Om door haer hulp dees Guyt/secreet'lijck om te bringhen/
En het vervloeckte hart/wreedt uyt de romp te wringhen
Tot onblusijcke wraeck: en kappen het tot gruys/
Op dat de ziel gheraeckt int onder-aertsche huys:
Daer sy in plaets van vreught niet hooren sal dan weenen/
En in plaets van 't ghelach/huylen/kermen/en steenen:

Daer

Daer yder een seer haest/nae Atrops wisse schoot/
Daer yeder niet en sterft al is hy in doodts noodt:
Daer d'eenen is belaen met menichte van slanghen/
En daer den ander met Serpenten is omhanghen:
Daer d'eene op den Bergh/seer lastich draeght den steen/
En als hy is op top laet rollen nae beneen:
Daer yeder moet int vyer als den Salmander leven/
Hoe wel dat hem de Gheest door d'hit niet wil begheven:
Hoe dus ontsinde Vorst? waer toe soo seer verstoort?
Vermidts 't bloedtgierich hart/verlanght seer na de moort.
En oock soo komt mijn daer in d'ongheruste sinnen/
Dat ick Reynhart sach gaen/met Roosmond de Gravinne/
Dick kussende malkaer/dies ick voorseker houw'
Dat zy mee 't samen verbonden zijn door de trou:
Maer eer ick sulcx ghehengh/eer sal mijn Iupijn schenden/
En door sijn Donder-cloodt/terstont het leven enden.
Eer sal de swarte poel/staen boven d'opper-troon/
Of d'woon-plaets van 't gespoock/ boven d'woonst vande Goon.
Eer sal de Vis hem steets/op 't landt gaen onderhouwen/
Eer sal den Huysman op de woeste baren bouwen:
Eer sal het Cruydt de kracht verkrijghen vande Maen/
Eer sal de Son rontom met Starren zijn bevaen.
Eer sal ick in d'Afgrondt mijn woon-stee eeuwich kiesen/
Eer ick mijn Eer op Aerd' soo schandich sou verliesen:
Latend' mijn Suster/ sy! en Rosomond' in d'Echt
Paren/met Ridders twee/on-aenghesien en slecht.
Hoe vaer ick dus seer upt/in dulle Rasernyen?
Vergramde Prins/ey wilt u toorn toch wat myen:
't Is best dat g'u bedaert/en siet het noch wat aen/
En wilt soo vast niet op u eyghen meeningh staen/
Maer ondersoeckt de saeck/hoe dat sy gheleghen is/
Bevint ghy dan dat u Susters sin gheneghen is
Op dese Gabriot, dan ist noch niet te laet/
Tis soo; en ick bedenck daer een seer goede raedt:
'k Heb in 't sin om upt 't Hof van stonden aen te trecken
Sonder eenighe staet/noch ick sal niet ontdecken
Aen yemandt vande raedt/'t voornomen opset/maer
Dat ick slechts tot plaeysier van d'een Stadt tot den aer/
Mijn Rijck door-reysen wil/om door die vond' te vinden
Een schalck/die sich door 't goedt sal derven onderwinden
Int schijnsel van een Geck/hoe wel rijp van verstant
Dees Ridders met hun beyd' te helpen aen een kandt:
Nae dat hy seecker weet/dat Suster is verbonde
Aen Gabriot, ende Reynhard' aen Rosemonde:
'k Hoop soo 't Pluto belief d' dat het wel lucken sal/
Mijn hart haeckt en verlanght/nae dees verraders val.

Ick.

Ick by den afgrond' sweer/dat ick my soo sal wreecken/
Soo datmen van mijn wraeck/in eeuwicheydt sal spreken:
Nu tis tijdt ick vertreck/uyt dit beroemt paleys/
En maecken als ghereedt/tot dees bevreynsde reys.

Koningh binnen.

Philomena, en Rosomonde.

Philome. Ick heb ons Ridders door Phinolphus late weten/
Dat sy het Avondmael met onsluy sullen eten
In Lamerettens huys; dus wil ick haer ghebien
Dat sy haer rijckelijck van alles sal versien:
Ach! ick verlangh soo seer/om by mijn Lief te wesen
Dat ick de uyren tel/de tijdt die wy voor desen
By haer waren/dunckt my wel duysent Iaer te zijn/
Want op wat plaets ick ben/ick nerghens ruste vijn:
Al legh ick op mijn Bed' 'kan tot gheen slape komen.
En val ick inde rust/begin ick stracx te dromen
Dat my mijn Prins verzeld'/met aenghenaem ghelaet/
Houdende int 't ghecus/noch reghel/nochte maet:
Dan omhels ick hem weer/en brengh soo meen'ghe nachten
Deur/met ydel gepeyns/en toom'loose ghedachten:
Want als ick wacker word'/en vind' ick niemant niet/
Die mijn zijn mondt/of handt/tot een'ghe gonste biedt.
Ach! dat de tijdt eens quam/dat wy te samen paerden/
En inde echte staet/nae Godes/wil vergaerden/
Soo nam ons smart een end'/wat ist/of men de tijdt
Door lieffelijck ghecus/en soete reen verslijt:
Lief de begeert wat meer/noch is soo niet te vreden
Maer wil haer vreught veel eer/op 't Echte bed' besteden:
Wanneer de donck're nacht/wech schuyft het Sonne-licht?
En als Diaan vertoont haer Silver aenghesicht.

Rosemo. Princes Philomena, ick bidde wilt moet houwen;
Want ick verhoop/dat wy int end' wel sullen trouwen
Met ons Beminde; maer de tijdt moet zijn verbeyd'/
Het is u wel bekend'/ 't gheen van haer is ghezeyd':
Dat eer Star/Maen/en Son/hun schijnsel sal verliesen/
Eer zy een ander/als ons persoon sullen kiesen.
Iae dat eer Hemel/Aerd'/en alles sal vergaen/
Eer sy in 't minnen van ons beyd' af sullen staen:
Seght my wat sekerheyt/soudt ghy doch meer begeeren.

Philome. Ick heb gheen vreese/dat haer lief de sal verkeeren
In Vyandtschap/ maer (laes!) een ander oorsaeck doet
My dickwils treurich zijn/en bout mijn krancke moet:
Broeder dunckt my/begint ons Ridders nu te haten/
In plaets dat hy haer eerst beminde uytermaten:

De gonst die hy haer toont/komt uyt bevēyns de sin/
Dies beeld' ick my Roosmond' hoe langhs hoe meerder in/
Dat hy nopt lijden sal/de Echt tusschen ons beyden/
Maer dat mijn Gabriot, eeuwich sal zijn verscheyden
Van sijn beminde Bruyd'/dit ist dat my soo quelt.

Rosemo. Ick heb al langh u van te vooren dit ghespelt/
De Koningh is soo seer met hooghmoet opghetoghen/
Indien ick recht bemerck/dat hy nopt sal ghedoghen
Het huw'lijck van u beyd'/maer sal eer als verwoed'/
Trachten ghelijck een wreck/nae Gabriottens bloed':
Ick troost u wel te met/maer als ick gae bedincken
De preutsheydt van de Prins/begint mijn hoop te sincken.

Philome. 'Tis best ick noch mijn min/op dat het blijft secreet
Prangh in 't hart gradepiel/want Rosomond' wie weet
Hoe langh mijn Broeder op dees droeve aerd' sal leven/
Want alsmen heden op het hooghste is verheven:
Begaeft met Atlas macht: haest wertmen als een roos
Door Æolus verslenst/tot vael/en verweloos:
Wy zijn maer een bloem/die alst de Opper-Goden
Belieft/het selschap is/der vleeseloose dooden:
Dus set ick nu voortaen mijn hope op Iupijn,
En die alst hem behaeght/sal mijn verlosser zijn.

Rosemo. En ick s'weer meed' mijn min/mijn ouders niet 'ontdecken/
Want ick mocht meed' seer licht een groote twist verwecken
Door 't uyten van mijn brandt/want elck nae hoocheyt tracht/
Doch als sy door de schicht Attops zijn omghebracht/
Dan sal ick wel naer wensch/paren met mijn beminde/
Siet niemandt dan Reynhart kan mijn van smert ontbinde.

Philoma. Kent ghy dit Hof je wel.

Rosemo. Hoe zijn wy hier alreed'?

Philome. Gaet in.

Rosemo. Wijst my de wegh.

Philome. Ken sal.

Rosemo. Voldoet mijn beed'.

Binnen.

Het derde Deel.

Den Koninck uyt, met den ghemaeckten Geck, met een Pagie.

SIet wy ghenaecken 't Hof; hout u nu als een Sot/
Om te verraen door list/Reynhart, en Gabriot:
Zijt altoos daer zy zijn/want ghy sult nu haest hooren/
Of d'een Roosmond, en d'aer mijn Suster heeft vercooren:

Luy-

Luystert doch seer gau toe/op dat ghy yder woordt
Mijn weet te segghen/'t gheen ghy haer lien spreken hoort:
'kS'weert dat ick dan mijn wraeck op de verraers sal boeten/
Dat sy door mijn bedrijf/van d'Aerde scheyden moeten:
'kS'weert dat ick met dees handt sal baden in haer bloedt/
En scheuren 't hart ontwee/om mijn vergramt ghemoet
Te stillen/'t gheen verlangt om de wraeck te volbringhen/
Dat wel haest sal gheschien/soo ghy maer op u dinghen
Met vlijt en ernst past/veynst soo seer als ghy mooght/
Op dat niemant aen u verradery be-ooght.

G. Geck. De saeck is s'waer om doen/doch valt licht te ghebieden.

Coningh. Denckt wat een grooten eer/sal u daer door gheschieden/
Als ick u maecken sal/de naeste aen mijn Croon:
Nu grijpt een kloecke moed'/ick s'weer u by de Goon
Indien ghy 't werck volbrenght/dat ick u daer en boven
Sal schencken Landt/en Zandt/Kasteelen/ende Hoven/
Soo dat ghy seer gherust/sult leven als een Prins/
Die gheen dinck heeft ghebreck/maer alles heeft nae wins.

G. Geck. Sal ick? of sal ick niet? neen/neen; wech quae ghedachten/

De Duyvel en d' Engel voegen hun elck aen een sy om lockē.

Meent ghy mijn teer verstant met staet-sucht te verkrachten:
Ha! ghy zijt te verdoolt/ick ben niet van de gheen:
Hoe kom ick met mijn Heer/om sulcx niet herwaerts treen.
Waerom? om Ridders twee/schelmachtich te verraden:
Neen; wilt u arme ziel/om hoocheyt niet beladen/
Met soo een Moordery: hoe moordery? 't is eer/
Ick doet uyt s'Koninckx naem/door staet/g'hoorsaemt u Heer:
Jae in de reed'lijckheyt/maer in gheen boose dinghen.
Sal ick dees Vorsten wil/of sijn begeer volbringhen
Die 't alles heeft ghemaeckt/jae uyt een aerden clomp
Het menschelijck gheslacht/'t hart hippelt in mijn romp
En juycht door al de eer/die 't daer voor sal ontfanghen/
Mijn ziel heeft nae de moort/al ree een groot verlanghen:
Ick dorste nae het bloedt/'t za voort/brenght my in 't Hof.
Bezaed'/bezaed'/het feyt is waerlijck al te grof:
De aerd' schenrd' na daer af: den Hemel schijnt te lillen/
En yder Godt die beeft/ey hoe mijn leden trillen/
Door 't sien van het ghespuys/'t gheen voor mijn oogen s'weeft/
Een yder door 't ghelach sijn vreucht te kennen geeft:
En wanen dese ziel te krijghen in haer handen
Om in Tartarus kuyl in eeuwicheydt te branden:
Wat branden? 'k vrees geen hit/flucx voort uyt mijn ghesicht
Ghes'winde spoocken voort/ghy haters van het licht/
V tock'len is om niet/'k sal inder yl versellen
S'weer ick by 't Solpher rijck/de wrede Vorst der Hellen:

Coningh. Wel hoe ist kinder-werck/het lijckt ghy met my malt.

G. Geck, S'wijght want de Koninck komt/de moet my heel ontvalt.

Coningh. Hebt ghy u nu beraen?
G. Geck. Jae; op verscheyde wijsen.
Coningh. Sult ghy 't volvoeren seght?
G. Geck. De ziel begint te rijsen/
'Ken weet Heer/of ick derf.
Coningh. Hoe ghy versaeghde bloedt/
Wat port u tot de anghst?
G. Geck. Het innerlijck ghemoet
Voorzeydt my eeuwighe plaegh.
Coningh. Dit zijn maer beuselinghen.
G. Geck. O neen; ick sie een schaer van Duyvels my omringhen.
Coningh. Wat reden; wijst my een/ 'k sal morslen hem terstont:
En neemt de rest de vlucht/nae de verdoemde grondt/
Ick sal vervolghen hun/door 't spatten vande voncken
En moorden al 't ghebroed'/in eyghene Spelonckken:
Soo dat Pluto sich self/sal schuylen op 't gheberchte/
Daer Sysiphus sijn Steen/met stadich rollen verght.
Wat is het kinder-werck voor spoockery te vreesen/
Denckt maer in wat een pracht/en staet dat ghy sult wesen
Wanneer ghy 't hebt volbracht; hoe ghy van yder een
Zult werden als een Godt/ghe-eert/en aenghebeen:
Wat Pagiens/wat een staet/sich voor u sullen buyghen?
Jae 't gantsche Koninckrijck sal van u krachte tuyghen:
Nu zijt ghy maer een bloedt/een slechte Edelingh/
Wat dunckt u lockt het niet? de last is doch gheringh.
G. Geck. Wel aen dan; om het goed' sal ick my selfs verdommen
Al wist ick dat ick noyt in Iupijns troon sou commen:
Al sou ick eeuwichlijck in de beswalckte Hel
Lijden de grootste pijn/soo sal ick u bevel
Volbrenghen/want het loon/sal d'arrebeydt versoeten:
't Schaed' niet of ick hier nae/daer voor sal lijden moeten:
Zoo ick mijn woordt niet houw'/moet nu van stonden aen/
Het Duyvelsche ghespoock my rucken hier van daen.
Coningh. Voort Pagie langht hem 't kleedt.
Pagie. Mijn heer/ick salt hem gheven.
De Ghemaeckte Geck treckt een Sots-kleedt aen.
Coningh. Het past u heel perfect/en 't staet seer braef nae 't leven:
Wie weet het dan de Goon/dat ghy niet dwaes en bent:
Hoe! sacht; het is dees Boef/mijn Pagie wel bekendt/
Dies ist goedt dat ick hem van stonden aen ontlijve/
Op dat het wreed' opset mach int verborghen blijven.
Hy deursteeckt de Pagie.
Komt aen o stucke boefs/ghy moet nu mee al voort:
Tis evenveel/of ick een min/of meer vermoord'.
Pagie. Ach! Heer ick bid' bedaert/ey laet my doch int leven.
Coningh Neen schelm; gaet en wilt u in d'Afgrondt voort begeven.
Helaes

Pagie. Helaes! isser gheen hulp? genae/och wreede Vorst.
Coningh. Swijght boof wicht; of ick ruck het harte upt u borst:
Soo/nu is ons beslupt/ontwijffelyck verborghen;
Nu hoeft ghy voor 't gheklap van niemant niet te sorghen:
Weest vry'lijck onbeschroomt/en vreest int minste niet/
Leght hem strack in een hoeck op dat hem niemant siet/
Want ghy weet ick heb flus drie/vier Pagies ghesonden
Nae 't Hof/om mijn aenkomst de Ridders te verconden/
En als zy desen boef saghen/mochten sy licht
De waerheyt dencken: dus leght hem upt het ghesicht.

Sy leggē de Pagie doot sijnde om eē hoeck.

Gabriotte, en Reynhart uyt.

Gabriot. Zijt wel ghekomen Heer; en danck die u ghelepden.
Reynhar. En sparen u ghesondt.
Coningh. De self de loon u beyden.
G. Geck. Wel hey! dats een klucht; waer siese mijn veur an (man?
Datje me niet meed' welcoom hiet? of ben ick gheen presentabel
Wat duncktje van me baert/en crultse niet hiel moytjens?
Staet mijn supcker-mondt niet in elf en dertich ploptjens?
Mijn neuf je komt wat hoog/boven wel/dat is immers fraeytjes
En onder isse weer laegh/en scharp/dats opsen Papegeytjes:
Wat dunctje van mijn Cap-stock/ daer ick mijn Muts ophang?
Maer segt de rechte warrijt/isse te kort? of isse te langh?
Ho! ho! gy spreeckt bygort/nou seecker gien van beyen:
Seper datje mijn laeckte 't sou evenwel op 't landt weyen/
Maer nouse swijght ist wel; want dats soo veel e seydt
Het is een karel assen weegh-luys/hy moet haest an de Meyt:
Want kees/jaeps/jan kloet/ en piet maeckten het iensjes so grof
Dat icker met ien slach/hieu seven narmen of:
Wey hey! lach syder om? dat sou de Nicker verdrieten;
Of meenje dat ick van mijn eyghen schim sou verschieten
Ast op een vechten quam? o neen; neen denckt dat niet/
Want ofje mijn veur hebt/of onsen Jan gatten Piet/
Dat is al evenliens/want as die sijn Mes je treckt/
Al wast de stoutste man/ 't zijn stracx weer in sijn Ces je steckt/
Of hy was lijveloos/al warender schoon dartich
Sy mosten beck of/en ick ben mee immers soo hartich:
Maer heerschepjes alle bey/ick selt altijdt jou maet zijn/
En asje mijn tot hulp hebt/en macht voor al niet quaet zijn:
Want ick en ben gien Cat/om an te tasten sonder hantschoen/
Maer men mostet bynet al met een stercke boere wandt doen.
Gabriot. Mijn heer; ey seght ons doch hoe quaemt ghy aen dees sot?
Coningh. Men heeft hem my ver-eert/mijn trouwe Gabriot.
Reynhar. Hy sal een groot vermaeck/voor 't gantsch hofghesin wesen.
Coningh. 'k Bracht hem mee om u beyd'/vermidts ghy my voor desen

Tot noch toe hebt ghedient/seer wel/dies ick niet weet
Hoe ick u loonen sal.

Gabriot. Mijn Heer het is ons leedt
Dat wy u gheen meer dienst en doen/als wy u alree de
Aen u hebben ghedaen.

Reynhar. Wy ninnmer ghenoegh dede.

Coningh. Neen ghy doet al te veel/en in een corte tijdt
Sal ick u loonen/eer ghy op u hoede zijt.
Kom treden wy nae 't Hof. 'kVerlangh nae mijn Goddinne.

Gabrot. Mijn Heer/ 't is Godt lof wel met onse Coninginne.

G. Geck. Wat soo 't sel iens locken; 'khadt seper sulcken verlangenis/
Want mijn buyck mient alree/dat mijn keel ghehanghen is.

Alle binnen.

Gabriotte, Philomena, Reynhard' Rosemonde, ghemaeckten Geck, Phinolphus de Pagie, komen al singhende, uyt 't huys van Lamorette.

Stemme:

Heureux sejours de Phathenice & dalidor.

1 DAnck zy u Soon van d'Lief Goddinne
Die ons door kracht,
Tot het soet, en lieflijck minne
Nu hebt ghebracht:
Wy bidden u, geeft dat het doch tot een goedt endt
Mach strecken, 't welck ons doet vernoeghen, 't gheen ghy toesent.

2 Want niemandt kan u scharpe schichten
Weerstaen op Aerd':
Iae Iupijn self voor u moet swichten
Pluto aenvaerd',
Door u gheweld' de wetten van de geyle min,
Doen ghy hem dwongh door kracht te lieven, d'Helsche Goddin.

3 Wel hebt ghy dan de Vorst der Hellen
Ontmandt naer wensch:
Hoe sout ghy dan niet nedervellen
De Brosse mensch?
Een Aerde clomp, seer machteloos, by 't Hemels Volck,
Of by de Burghery, van d'onder bedompte kolck.

4 Dwonght ghy Apoll' niet nae te jaghen
De Maeght Daphne:
En Schiep Pan door u gheen behaghen
In Seringhe.
En oock Neptun' God' vander Zee, op Coronis,
En de Goddin vande Bosschagie, op Narcisses.

5 Iae selfs Venus u Moeder mede
Schoot ghy ghewis,
Op d'glinster-glans der schoonichede
Van Adonis:
En Persus vroom, op 't Konincx kindt Andromeda,
En Thereus wreed' op sijn Vrous Suster, Philomela.

G. Geck. Wel Juffrou dat waer sy; gingh Teuwis jou beminnen:
Wat mocht den armen bloedt/de kael-gat doch beginnen?

Gabriot. Hoe maeckt het sappich nat/de droeve mensch verheught?
Want asse is int hooft/wort yeder een vol vreught.

Philome. Ghy hout u als verheert/van 't nat/maer zijt niet droncken.

G. Geck. Soo is hy al sen leven nucht'ren/is hy nou niet beschoncken:
Wel Vrou hoe praetje soo/siet hy kan qualijck gaen:
Je hebt het hart niet/datje hem eens allien laet staen:
Het sou een Boer-os wesen/dat wil ick jou wel sweeren.
Ey siet; hoe laveert hy nou? Heer waer toe dit braveeren?
Wat zeylt liever recht uyt/holla! 't is in de windt/
Daer had' hy men keel niet eenssjes op e sint.

Reynhar. Kom laten wy ons hier/een weynich int gras rusten.

Reynhart en Rosemonde, sitten neer.

Het was op dese plaets/doen ick u laestmael kusten.

G. Geck. Ghy liet het kussen wel/wist ghy maer wien ick was.

Gabriot. Wel zijt ghy moe van staen/wat doet ghy daer int gras?

Philome. Mijn Heer/laet ons mee een weynich nedersitten
Want men wordt seer vermoeyt/door d'overgroote hitten.

Gabriot. Alst u believd' mijn Son/komt set u int gheblomt:
Siet zy verreppen haer, of Flora tot haer komt:
Reynhart hoe zit ghy soo/ghy zout u Bruydt eens kussen.

Rosemo. Neen/sonder sorgh mijn Heer/hy sal sijn lust wel blussen.

Reynhar. 'Tis een afveghen Lief/nu komt mijn waerde Son.

Gabriot. Ick moet u van ghelijck/doen o mijn Parragon:
Ey noch eenmael/noch eens.

G. Geck. Ick moetme schier beschijten
Van lacchen/hou Heerschop/je selt heur seker de keel of bijten:
Ey lieve kijckt e reys; dat sinnen cortosyen/ blyen.
Dat ick soo ien meyd' had' /mijn hart sou in mijn veurbroeck ver-

Gabriot.] 't Sa lustich Philom'na/ick bid maeckt nu een croon
Seer cierlijck toeghestelt/van dese bloemptjes schoon:
Roosmond' sal van ghelijck/haer const op 't best betoonen/
En wie den Prijs dan wint/die salmen daer mee croonen.

Philome. Wel aen/ick ben te vreen; siet dat is een begin.

Rosemo. Ick sal u volghen stracx.

Reynhar. Doet u best/mijn Gravin.

G. Geck. Wanneer mijn Heer dit wist/hoe sou hy hem verstooren.

Gabriot. Hoe staet de Nar en dut? wel hey! brenght wat te vooren/
't Gheen tot vermakingh streckt/hebt ghy alreedts ghedaen?

Och

G. Geck. Och neen/mijn Heer/ick sel maer ierst beginnen gaen/
Maer eten gaet voor al/dat zey mijn sael'ghe Bes je:
En soo speul ick oock mee/want ick onthouw' haer les je.
Maer soo haest ick op e geten heb dit stuckje koeck/
Dan weer van veuren an / 't lach mijn wat ongemack'lijck in mijn veur-broeck.

Reynhar. Mijn Lief u werck dat moet/een yder die 't siet loven.

Gabriot. De croon van mijn Princes/gaet d'hare verr' te boven.

Reynhar. Phinolphus gaet en haelt u moeder hier terstont
Om te oordeelen of/de Crans van Rosemond'
Veel slechter is als dees/doch ick wel anders meene.

G. Geck. Hoe staet de Bengel soo/fluck gaetme strickx stracx heene/
Wat seghje nou van mijn? hy gaet sluppende deur. Phinol. Bin.
Wat soo siet; nou ben ick wel een dubbelde Monseur/
Ick heb nou mee ien knecht/elck ien moet veur mijn schricken
En schudde-bolle van anghst/as ick maer begin te kicken:
'k Mach mee gaen assen Heer/ghelaerst ende ghespoort/
Soo op sijn genefoys/met een Portier after me poort.

Lamorette, Pagie.

Lamoret Wel sitje altemael/hier soo moy in mijn hofje?

Gabriot. Lamoret komt sit mee/wat onder 't Lauw'ze lof je.

Reynhar. W'hebben u hier van doen/ghy moet segghen wiens crans
Wanneer sy zijn volmaeckt/heeft aenghenamer glans.

Lamoret Je gaet mijn Hof jen vast/vande Bloemkens ontrucken.

G. Geck. Och! macht ick jou roos jen mee/een reys of plucken.

Lamoret Mijn Roos jen is gheplucht/je most dat ien aer vraghen.

G. Geck. In niemant dan in jou/heb ick allien behaghen:
Jou aensichjen blanck/bekoort soo seer mijn zieltje
Datme sinnen daer deur omlopen als een Spinne-wieltjen:
Jae wel kijntje/ick voel sulcken pijn veur mijn hart/
Ick haddet niet gelooft/datmē deur de lief d' so uytgeteert wert.

Lamoret Wat vristme dese Geck/wel seper je keunt vryen.

G. Geck. En ist niet moyelick/dat ick niet kan bedyen?

Philome. De mijn is haest valtoyt/siet wat dunckt u mijn Heer?

Gabriot. Indien ghy soo volhart/Princes wensch ick niet meer.

Reynhar. Hoe'k u crans meer besie/hoese mijn meer behaghet.

Rosemo. Ridder ick doe mijn best.

Reynhar. Ha! alderschoonste Maghet.

Gabriot. De glans van Philom'na en sach ick noyt op aerdt.

Reynhar. Nochtans geen minder eer/is Rosomonde waerdt.

Gabriot. O wangetjens die gaen/de roosen verr' te boven.

Reynhar. O Lipkens doen 't Corael/en alle roodt verdoven.

Gabriot. O voorhooft hoogh en schoon/is witter als het snee.

Reynhar. Ha! schoonste vander aerd'/jae van den Hemel mee.

Philome De lof komt my niet toe.

Rosemo. Ick ben de Roem niet waerdich.

Wel

G. Geck. Wel hey/nou moet ick lacchen/wel dat komt seper wel aerdich;
Is de glans dan verdooft/van schoone Lamoret/
Denckt 't Varcken het geldt e kost/wel wat meenje byget:
's Is moyer as jy sint Juffrou/al sitje soo te prijcken:
Jy selt in de hiele werelt niet vinden heurs ghelijcken:
Seper je sint soo moy/ick kan het niet uytkak'len.
Ey laten wy het hylick/tusschen ons beyde mak'len:
Wel nou mijn soete Beckjen neemtme an veur jou man/
Ick selje soo veul goet doen/as yemant jou doen kan:
'k Sal savondts jou kousjes uyttrecken/ en hielendal ontklieden/
En as je int slaep bent/sel ick elck ien ghebieden
Datse jou in je rust doch niet en sullen steuren:
Hoe konje beter man/van jou daghen ghebeuren?
Al watje lust sal jou eerwaerdicheydt verkrijghen/
Al atje alle daegh/warme koeck/met soete Vijghen:
Je selt jou hantjes niet in kout-watertjen steecken/
Want as je Vis 'thuys brenght/die sel ick selver breecken:
'k Sel saterdaeghs het huys hiel fraeyjes schicken op/
En je meughje altoos kleeden assen kermis pop:
Siet daer/in jet niet doet/het selje altijdt rouwen/
Want assje pissen wilt/sou ick het potjen houwen/
En altijdt sou ick vraghen/Wijffien wats jou begeer.
Lamoret. Houtje beck toe/jou hangh-gat.
G. Geck. Datje de Duyvel hael/jou verbranghste Meer;
Jou hangh-lip/jou swijn/jou Varcken/jou schudde-bol/
Jou crom-rugh/schrompel-backes/drupp-neus/ouwe-kol:
Siet dats een tronijtgen/ay hanghter veur ien matje/
Wil jy jou noch wat laten veurstaen/seght oudt cladde-gatje.
Lamoret. Wel wilje niet out wesen/laetje jongh hanghen.
G. Geck. Ick segh datje jou smoel snoert/ of je slimme backes sel vlieghen vanghen.
Lamoret. 'Tis niet te pijne waert/dat ickme om malle luy steur/
Maer sooje dus rasen wilt/daer staet het gat vande deur.
G. Geck. Wel hey! mienje al waers/ 't was seper maer uyt mallicheyt.
Gabriot. U crans Philomena, heeft seer groote bevallicheydt.
Reynhar. Het werck van Rosomond' en dobbelt oock niet mis.
Gabriot. Nochtans duuckt my Reynhard', dat dees noch schoonder is.
Philome. Lamorette wilt ons nu van malkander scheyden.
Rosemo. Siet wie de beste crans ghemaeckt heeft van ons beyden.
Lamoret. Wel selje dan daer mee/dat ickje segh te vreen zijn.
Gabriot. Jae seker/waerom niet.
Lamoret. Jae wel kyeren/soo dunckt mijn/
Sy sinnen even goedt/ick sieder alle bey/gien dat an/
Dus vraecht mee nou niet mier.
G. Geck. En lickt jy dan het gat van
Jan Dircxsen een reysjes/en kan jy dat niet sien

Wat Crans dat beter is.

Lamoret. Hout jou beck toe Spille-bien:
Hoe rijd'me dese Sot; ist niet ghenoegh ghemalt.

G. Geck. Eet jy dan op Meer/dat de Geck van afteren ontvalt.

Gabriot. Na dien dat Lamoret niemandt en heeft verheven/
Noch gheen rechte uytcomst/van onse vraegh ghegheven/
Soo sal ick croonen u als een verwinnares.

Reynhar. En ick u van ghelijck/mijn waerdichste Princes.

Philoma. Mijn hart 't is tijdt om gaen/den Koningh sel arch dencken.

Gabriot. Philom'na 't heeft geen noot. Bes jen wilt noch eens schencken.

Lamoret. Neen je sint vol e noegh; je krijght van daegh niet mier.

Reynhar. Ick segh u tapt noch eens.

Rosemo. Ach! laet ons gaen mijn Heer.

Philome. Ick sorgh mijn Broeder sal/ons by een comst vermercken.

Gabrot. Wel hoe! dat waer gien noodt.

Lamoret. Wat kan de Wijn al wercken.

G. Geck. Of ghy u haest of niet/de Koningh sal int end'/
U Sot/en geyle min/werden door my bekend'.

Philome. Ick bid' u/gaet in huys; wilt u wat nederlegghen.

Gabriot. Wel aen; 'ksal om u Lief/my laten dan ghesegghen.

Rosemo. Nu hartsen rijst mee op; 'tis quaet soo langh int groen
Te sitten voor den mensch.

Reynhar. 'k Sal u ghebodt voldoen.

Philome. Lamorette ick acht/haer sal wel slapen lusten/
Laet haer een weynich op een van u bedden rusten/
Ick gae met Rosomond van stonden aen nae 't Hof:
Ick vrees voor onghemack.

Lamoret. Jae Sus jen/ 't is nou al wat te grof.

Rosemo. De opper-goden geest/dat dit wel af mach lopen.

Philome. 't Hart is my soo benaut.

Lamoret. Men moet het beste hopen.

Gabriot. Hoe staet mijn Coninghin dus treurich/en bedroeft.

Philome. Ick sorgh/ick sorgh/dat wy hebben te langh ghetoeft.

Gabriot. U sorgh is te vergeefs/ghy doet onnood'ghe klachten.

Reynhar. Ach! Rosomond, ey set de vrees uyt u ghedachten.

Gabriot. Komt treed' nae binnen Lief/u Bruydegom daer verselt.

Reynhar. Het is maer beuslery/dat Rosomond' haer quelt.

G. Geck. Bes jen wat doeje daer/komt voeght jou an mijn zijtjen
Dan weetje by wie je bent/voort jou verbrangtste prijtjen.

Binnen.

Tweede Deel.

Geraldus pagie, soeckende een Ringh.

Pagie. 'k Sie Ringh/noch Kinghs ghelijck/hoe wel ick alle hoecken
Doorsnuffel/te vergeefs/sorgh ick is al mijn soecken:

Wel

Wel of hy hier oock leydt? wat al weer an van 't mal:
'k Weet seecker dat mijn Heer/gheweldich kijven sal.
'T is soo een drol'ghe Vend'/ick en derf nau 't huys komen/
Ick van te vooren spel/ 'ksal van den Duyvel dromen/
Krijght hy de wurm int Hooft/want hy en weet dan niet
Van boosheydt wat hy doet/seeker het is verdriet
By soo een hastich mensch in slaverny te woonen/
Die een met stocken/en met stoelen steets komt croonen/
Daer men gheen oorsaeck hem tot ghene tijdt en geeft/
Oy me ick ben soo bangh/ 't schijnt dat my 't lichaem beeft:
Wat ben ick mal? op wie sou hy hem nu verstoren?
Ick heb de ringh niet/maer hy heeftse self verloren:
Doch 't spreeck-woordt is/men vint een stock altijdt wel staen
In d'eene hoeck of d'aer/alsmen een Hond' wil slaen.

Koningh en de Ghemaeckte Geck, seer besich zijnde met malcanderen.

Maer sacht; wie zijn doch dees/die over 't Paleys wand'len?
Ach! 't is de Coningh met de Sot/het schijnt sy hand'len
Van een ghewichte saeck: al waer de Narr' een Quant
Van wetenschap/ 't is best ick my versteecke/want
Als zy vertrocken zijn/mach 'k weer van nieus beginnen
De Ringh te soecken/ 'khoop dat ick hem wel haest sal vinnen:

Pagie versteeckt sich in een hoeck van het Tonneel, terwijl sy wandelen.

Coningh. Jae; hebben sy malkaer soo hartelijck besint:
Ha! Maeghden/weet ghy wel wie dat ghy liefd' of bemint?
Nu sweer ick sal den val haest van dien Boeven naken.
Nu sweer ick by Pluto dat zy haest sullen raken
Inden naren afgrondt/en hebben haer woon-stee
By 't Duyvelsche bedroch/daer yder roept wee/wee:
Gheen dagh naer desen dagh/sullen sy malkaer gheven
Kusjens of hand' ghestreel: maer eer de gulde Son
Tot tweemael heeft ghedaelt/sal de Bootman Charon
Met haer Geesten vervloeckt/nae d'woonst' Plutonis varen/
Al waer men haer met last/en swarichheydt sal verswaren:
Daer sullen zy met pijn legghen in d'heete vlam/
Denckende of mijn 't vyer het leven eens benam:
Doch te vergeefs/want zy met naer ghegloey der Hellen/
Sullen in eeuwicheyt het swart ghespoock versellen:
Daer den drie coppigen Cer'brus den Helschen Hondt
Vyer spuw't/met groote stanck/uyt sijn vervloeckte mondt:
Kiest daer een Gabriot, maer staeckt het dulle minnen
Van mijn Suster/en neemt tot vrou een Duyvellinne:
Heeft u snoo rappe tongh/Philomena verraet/
Maeckt door u soet gheyley/dat Proserpina haet:

Den

Den Stygiamsche Vorst/die haer steelwijs ontschaeckten
En teghens danck en wil/int rijck der Hellen raeckten/
Op dat sy u verkiest/oft streckt u geyle min
Op schoon Euridice, Orpheus ghemalin:
Ghy sult haer meed' int end'/wel van haer lief doen scheyden/
En door bevepnsd ghelap/beweghen/en verleyden.
Daers mee verschied' ghenoegh/voor Reynhart u ghesel/
Laet hem eens kiesen/van de Susters drie/die d' Hel/
Of Cattens Coningin/Penta de Tooveresse:
Vrgande Circephe, daer zijn soo veel Princessen
In het bes walckte rijck/die ick noch niet en kan/
En die hem beter past/naer sijn slechte staet/dan
Te hebben tot een Vrou/de schoone Rosemonde,
Want zy aen grooter Prins/in d' Echt al zijn verbonde
Wien Landt en Lien regeert/dus s'weer ick by mijn Croon/
Dat ick u al te beyd' secreetlijck sal doen doon:
Wel aen dan/schrick vlied' voort/wilt doch niet verbaest maken
Mijn hart/dat ick door vrees/dees gruwel niet en stake:
Maer eer uyt voer tot lof/en eer van d'Helsche Vorst/
Op dat haer harten beyd'/door d'wranghe appel borst:
Sacht; 't dunckt my best'/om gheen achterdencken te gheven
Datmen Gabriot eerst sal brenghen om het leven/
Want dat gaet my meest aen; en als die is ontmand'
Salmen Reynhart daer nae wel helpen aen een cand':
Siet daer een Appel is/van soodanighe krachten/
Dat die hem maer eens proeft/moet stracx van pijn versmachtē:
In sich selven seyt. Gheeft die met mal ghelaet/aen den vervloeckten fielt/
Alst is voldaen/sult ghy haest werden mee ontzield':
Ick sal met een Heraut door 't Hof laten verconden
Een alghemeene Jacht/met groot ghetal van honden/
Als of het sou gheschien/alleen tot mijn vermaeck/
En als wy zijn int bosch/neemt dan een rechte wraeck
Van mijnent weegh op hem/want ick sal hem ghebieden
Hét wilt te nemen waer/uyt 'toogh van and're lieden/
Op 't eensaemste van 't woudt/ 't wijl ick met 't selschap sal
Rusten aen 't end' van 't bosch in een playsierich dal:
Vervolcht hem dan terstont/en hout u/of ghy desen
Gift voor hem had' bewaert/toont een sotachtich wesen/
Hy weynich dencken sal/dat 't selfd' is vol vergif
Voor datse door de keel is/int vervloeckte Rif:
Want in een ooghenblick salt hem het hart afsteecken:
Packt u dan daed'lijck wegh/als of ghy mijn most spreecken:
Ick s'weer dat ick dan sal u loonen nae begeer.
G. Geck. 't Gheen ghy ghebiedt/dat sal gheschien ghenadichst Heer/
'k Sal gheen gruwel ontsien.

Voort

Coningh. Voort laet ons niet langh toeven/
Maer send' de snoode ziel/in d'woonplaets vande droeve. Bin.

Pagie uyt zijn verschoolen hoeck.

Pagie. 'k Heb u verradery (al weet ghy 't niet) ghehoort;
Dan had' ghy my ghesien/ick waer nu al vermoort.
Ach! opper Iupiter hoe kand' u Godtheyt lijden/
Men wil de brosse draed' van Gabriot afsnijden:
Ick heb al langh ghemerckt/dat dees ghemaeckten Geck/
En bloed'gierighe fielt/gheen wijs heydt had' ghebreck:
Hoe wel ick weynich dacht/dat hy om dees twee Heeren
Te verraen/in het hof van Eng'landt quam verkeeren.
Ha! Koninck al te wreed'/is dit de danckbaerheydt
Die ghy dees Ridders toont/om door Duyvels beleyd'
Haer 't Helpen om den hals/door een beveynsde Sot/
Doch my dunckt het was meest ghemunt op Gabriot,
Doch ick en sal die moordt in gheen manier ghehenghen/
Maer wil het Nickers werck/terstont int licht gaen brenghen:
Op dat hy hem beschermt/en sonder groot gherucht
Stilswijghent by der nacht/uyt dese landen vlucht/
Sacht waer vind' ick hem best? dat kan ick niet versinnen/
Ick mach sien of ick kan/hem door 't langh soecken vinnen.
Wey hey! hoe keer ick dus/laet sien; waer ben ick hier?
Dit is het huysje van Lam'rette dunckt me schier.

Gabriotte komende uyt het huys van Lamorette.

Wel siet; hoe 't wesen wil/daer komt hy juyst aen treden:
Mijn Heer/en wilt u tijdt soo ledich niet besteden/
Maer vlied' terstont uyt 't hof/eert de Vorst wordt ghewaer/
Want wist de Koninck sulcx/hy joegh u daed'lijck naer.

Gabriot. Och! ick en hoorden noyt gheen vreemder reen mijn daghen:
Hoe sal ick dit verstaen? zoud' my mijn Heer na jaghen?

Pagie. Op dat ghy 't loven mooght/sal ick u een secreet
Ontdecken/het gheen ghy/noch niemant niet en weet/
Maer hout het doch int dicht.

Gabriot. Dat s'weer ick by de Goden.

Pagie. Sijn Majesteyt soeckt u op morreghen te dooden/
Want dees ghemaeckte Narr' heeft het hem al ghezeydt/
Dat ghy u liefde op sijn Suster hebt gheleydt:
Die u mint van ghelijck; jae de geringhste woorden
Heeft hem den schalck ontdeckt/die hy u spreken hoorden:
Want het en is gheen Sot/maer van een rijp verstant/
Die maer sijn Majesteyt ghebracht heeft hier int landt/
Om u te hooren uyt/en om u te verraden/
Om dat hy Satyrs lust mocht in u bloed' verzaden/
Want ick hebt al te mael ghehoort in desen hoeck/
Vermidts mijn 's Heeren ringh op dese tijdt is 't soeck:
En doen 'k haer soo verbaest/sach onder 't Paleys treden

Verstae ick my seer gau/en dacht als sy haer reden
Hebben vol-end'/sal'k weer gaen soecken na de ringh:
Maer doen sach ick wel haest/dat den verraer ontfingh
Een Appel vol vergif/die hem doen wiert ghegheven/
Op dat hy u daer door benemen sou het leven/
Op dees volgende voet/als ghy nu hooren sult.

Gabriot. Ha! Goon.

Pagie. Ick bid u weest een weynich Heer ghedult/
Hy gaet als Phœbe rijst/met al sijn stoet uyt jaghen/
Door dien hy weet/ghy schept daer in Diaens behaghen:
En als ghy zijt int bosch/sal dese Schelmsche fielt
V gheven dit Fenijn/op dat het u ontzielt:
Hy had' van Reynhart mee wat voor/doch d'verbaestheden
Beletten/dat ick d'helft verstont niet van haer reden:
Nu weet ghy het gheheym/van my ghenadich Heer.

Gabriot. Hout daer; dats voor u loon/vaert wel.

Pagie. Ick danck u seer.

Pagie binnen.

Gabriot. Waer toe o opper-goon/ben ick (helaes) gheboren?
Wat ongheluck en ramp/leght ghy my weer te voren.
Of sal ick leven dan/altoos in naer ghequel/
En hebben opter aerd' tart Achrons Solpher hel:
Waerom liet ghy my niet/in 's moeders buyck versmachten?
Waerom was datse mijn niet doodt ter wereldt brachten?
Waerom soogh ick de melck/uyt haer ghespannen borst/
Waerom en sturf ick niet van noyt ghebluste dorst:
Daer ick nu altoos sterf/jae ly de grootste pijnen
Boven 't verdoemde volck/die in den afgrondt quynen:
Mijn onghemeten smart/treft meer als Tituons plaegh/
Die geeft sijn inghewand' aen wilde dieren graegh:
Tantalus quael is niet/die nimmer en kan drincken/
Hoe wel int water hy te gronde schijnt te sincken:
Liever als Sisyphus draghen op 't hoogh ghebergt/
Den Steen/wiens top den lucht by nae in hooghte terght:
Liever te slaven met d'onledighe Danaiden
Die 't samen te vergeefs/en ydelijck arrebeyden
Tot heden op dees dagh: wanende 't boomloos vat
Als van 't verstandt berooft/te vullen met het nat:
Ick wenschte eer 't gheberght van Tiphon op dees lende/
En dat het Hemels vyer van stonden aen mijn schende:
Of dat het Milioen van Duyvels been/aen been
My namen/om dees romp te rijten wreed' van een/
Dan altoos op dees eeuw' in dit verdriet te leven/
Want mijn leen staen alree te sid'ren en te beven/
Wanneer ick eens bedenck/dat ick van mijn Goddin
Moet scheyden/die ick soo uytnemende bemin:

En

En dat om 't aersche goedt/ waerom is d' gulde Reghen
Op mijn niet neer ghedout/ met overvloed' ghe zeghen?
Als op de sommighe/ voort seght het mijn Iupijn,
Door dien 'k onluckich/ en de som'ghe luckich zijn?
Wel aen/ indient soo is/ soo moet de alderboed' ster
Barsten terstont van een/ en wesen mijn behoed' ster/
Op dat ick niet aenschou/ dat (laes!) een ander Guyt
Gheniet Philomena mijn langh-ghewenschte Bruydt:
Want eer sal ick hem 't hart (tot wraeck) uyt 't lichaem rucken/
En pletteren den boef aen hondert duysendt stucken:
Al sou ick tot mijn hulp roepen het Helsche volck/
En ghy vervloeckte Vorst/ van d' onder-aertsche Colck:
Wat voor een snoode prij hebt ghy op aerd' ghesonden/
Die 's Conincks hart soo seer aen hoocheydt heeft verbonden:
Wat Duyvelsche Goddin wast/ die om 't goedt den Geck
Tot soo een wreed' heydt d'wongh? ghelijck een gier'ghe vreck.
Wat overdaed' ghe Teef/ segh d'wongh hem tot het veynsen?
Die d' mondt vrund' lijck doet staen? en 't hart gaet overpeynsen
Om yemandt wreed' te doon? maer ick s'weer by de Maen/
By Starren/ en by Son/ die aen den Hemel staen:
Dat ick my wreecken sal/ soo ick kom in der hellen/
En de verdoemde Poel ontredden en onstellen/
Dat yder een van angst/ sal s'weeten 't roode Bloedt/
En niemant temmen sal mijn overwreed' ghemoet:
Maer slaen de poort ontwee/ volghend' Hercules schreden/
Alwaer dat hem Vulcaen noch thienmael soo dick smede/
En slepen Tisiphon, Alecto, Megera
By 't adderighe hayr/ niet denckend' om ghena:
En ghy Toveresse/ die een oorsaeck zijt mijns treuren/
V sal noch minder gonst van al 't ghebroed' ghebeuren:
Want ghy de meeste pijn der Hellen lijden sult/
Vermidts dat mijn ellent/ alleenlijck is u schuldt.
'Tis u bedrijf dat ick dus onverdient moet lijden:
Dies sal ick 't clappend' lidt uyt u herse-becken snijden.
En rucken 't naer ghesicht/ uyt u vervloeckte kop/
Jae scheuren met gheweldt/ u borst door wreed' heydt op.
My dunckt ick ben alree int moorden/ en int woeden/
My dunckt de wonden varsch ghequetst/ ick sie al bloeden
Van hem/ die mijn Princes sal hebben tot sijn Vrouw'/
Hoe wel ick aen haer vast verbonden ben door trouw':
Daer vlucht hy met haer wech/ hout Saix waer wilt ghy henen?
Neemt dat u eyghen is/ daer is hy weer verdwenen:
Jae Nessum wilt ghy met haer s'wemmen door de zee:
Ach! hoe veer zijn zy al/ hout op Schelm ick wil mee:
Of ick s'weer door de vloedt/ terstont u nae te jaghen/
En ghy sult soo'ck u krijgh/ in eeuwicheydt beklaghen.

'k Sal

'k Sal Neptunus tot gruys mee cappen door dees handt/
Nach rusten niet/voor al de Zee-Goons zijn ontmandt:
Soo datter niet een Vis/meer in het Meyr sal leven/
Maer sullen door mijn kracht/hun geest t'saem moeten gheven.
't Sa Gabriotte voort/gheen brackich water s'wicht/
Maer vervolght hem terstont/of hy is uyt 't ghesicht.
Wie sal ick volghen? hoe! 'ksie hier menschen noch beesten/
Nochtans draven daer gins/drie of vier Helsche Gheesten/
Treckende een Caros/waer op een Koninck sit
Van een seer wreed' ghedaent/veel s'warter als een git:
Wat Maeght sit daer by hem? ach! 't is mijn Coninginne.
d'Onschaker Plutoos, vol wulps/en geyle minne.
Ey siet; hoe worden sy ghedreven door de lucht:
Ghy onder-aertsche Prins/ick bid' staeckt doch de vlucht.
Ach! weest met Proserphijn, het Ceres kindt te vreden;
En wilt u trou/doch aen gheen Maechden twee besteden:
Of sal d'een zijn u Hoer/en snoode Concubijn?
Of sult ghy om haer glans verstooten Proserphijn?
Doch ick en sal haer niet/in u woonst laten blijven/
Maer wil eer vrees en schrick/uyt 't angstich harte drijven/
En volghen Orpheés spoor/ tot dat ick door gheweldt/
Haer uyt het Stygiam, in vryheydt hebt ghestelt.
Doch ick sal met ghespel/u komen niet versoecken/
Maer soo ick u ghenaeck/sult ghy u self vervloecken/
En lillen door mijn komst: dus voort gheeft wederom
De Princes Plilom'na, eer ick in d'Afgrondt com.

Reynhart, Philomena, en Rosemonde uyt.

Daer komt Tarisius aen/hy sal my niet ontlopen/
Verrader; nu sal ick u' slevens draed' ontknoopen.

Reynhar. Hoe nu toe Gabriot? toomt u vergramt ghemoet:
Ziet ghy niet wie ick ben? hoe siet doch wat ghy doet.

Gabriot. Ach! Reynhart zijt ghy daer/hoe kan de tijdt verand'ren/
Want heden moeten wy (laes!) scheyden van malcanderen:
Waer is Philomena?

Philome. Ach! hier ick ben mijn Heer.
Wat deert u Gabriot? waerom sucht ghy soo seer.

Rosemo. Ick bid' u d'oorsaeck ons doch seght van u verdrieten.

Gabriot. Vermidts ick mijn Princes in d'Echt noyt sal ghenieten.

Philome. Ick sal noyt in 't verbondt/met ander Ridder treen/
Dus bid' ick beckjen stelt u hartjen doch te vreen.

Gabriot. Wist ghy het gheen ick wist/ghy zoudt wel anders segghen.

Reynhar. Wilt 't gheen u is ontmoet/vrypostich ons uytlegghen.

Philome. Mijn Enghel seght my doch 't gheen ons tot droef heydt weckt.

Gabriot. Princes u Broeder is ons Dryerp ontdeckt/
En heeft ghenomen voor/my heden te doen dooden.

Philome. Ach! Hemel wat ick hoor.

Reynhar. Ist moghelijck O Gooden.
Philome. Maer hoe weet ghy dit doch? of wie heeft hem ghezeydt.
Gabriot. Hy heeft ons door de Sot bedriegheliјck verleydt/
Die hy heeft mee ghebracht/om door hem de secreten
Van onse Vryery/en al ons doent te weten:
Want het en is gheen dwaes/maer van een rijp beraedt/
Die om ons te verraen/aenneemt het mal ghelaedt:
Door Nickers gierichheydt/want siet hy heeft alreede
Een appel (laes!) ontfaen/vol van vergistichede:
Die past op mijn persoon/en als ick die ghenoodt
Sou dees beclemde ziel/doolen nae 't leere boodt
Van Charon, doch op dat het secreet sal gheschieden
Sal hy op morreghen/met al sijn Edel-lieden
Gaen jaghen/en als wy inde Bosschagie zijn/
Sal op een seker plaets/de Prins belasten mijn
Te ooghen op het Wild'; en dan sou d'overgheven
Verrader/door 't vergif my brenghen om het leven:
Maer ick s'weer by de Hel/ 't gheen hy niet sal vermoen/
Dat ick 't hem selven sal/door dreyginghe eten doen.
Reynhar. Soo is hem mee bekent/Rosemond ons Vrpagie.
Rosemo. 't Schijnt ick gheboren ben/tot onluck en quellagie.
Gabriot. De saeck van Rosemond gaet immers hem niet aen:
'Tis om sijn Sus te doen/ 'k heb van u niet verstaen.
Maer ick/ick moet (helaes!) in vreemde landen vluchten/
Doorbrenghende mijn tijdt in droeve onghenuchten.
Philome. Is dit den s'waren eed' die ghy my hebt belooft?
Dat Plutoos s'warte poel/eer sou staen boven 't hooft
Van Iupiter, eer ghy Philomena sout haten:
En siet nu wilt ghy my/dus clackeloos verlaten.
Ay my! o banghe Maeght/waer sal ick heenen vlien
Als ick verlaten ben? Venus wilt neder sien
Op dees bedroef de Aerd'/hoe dat ick ly door 't minnen/
Want derf ick Gabriot, verteer ick heel van binnen:
Komt doodt/ey quetst my voort/in 't Alicoonse hart/
Op dat ick door u schicht/verlost van 't klaghen wart.
Gabriot. Bedaert u wat Princes/mijn Lief wilt weenen staken.
Philome. Gheen uyr nae dese uyr/en sal ick my vermaken/
Maer sterven yder dagh/indien ghy van my vliedt.
Gabriot. Ach! denckt schoone Goddin/dat het door dwangh gheschiedt/
Het moet voor dees tijdt zijn/wilt u te vrede stellen/
Soo ick u opt verlaet/moet Iupiter mijn vellen.
Philome. Wel aen dan Gabriot, siet daer leydt al mijn pracht/
Sy verwerpt haer Ciersel. Dees Gouden keten/met dees spansels ick veracht.
Wech met dees Weytse plupm/wegh met dees braseletten/
Wegh met dees gulde ringh/en wegh met dees Poingetten:
Wegh met dees yd'le pronck/wegh met dit zijd' ghewaedt/

 Want

Want ick u volghen sal/in een Granides staet.
Ick sweer by Hel/en Aerd'/ick sal u noyt begheven
Al sou ick in ghebreeck/en armoed' by u leven:
Al souden wy te beyd' gaen bedelen ons broodt/
Soo blyf ick u ghetrou/tot in de nare doodt.

Gabriot. Mevrou dat kan niet zijn/wilt op u eer eens dencken/
Want ghy u faem/en naem/daer door te seer sout krencken.

Philome. Wat vraegh ick nae de eer/ey laet my met u gaen:
Hoe condt ghy Gabriot, dees bede my ontslaen.

Gabriot. O broeder joegh ons nae/en kreegh hy ons in handen/
Ick weet Philomena, hy liet ons beyde branden:
Dus bid ick u myn hart/set sulcx doch uyt u sin:
Scheyt moet o trouwe Maeght/ey schoone Coningin/
Ick reys na Portugael, daer meen ick dan te blyven/
Indient my reed'lijck gaet/sal ick u dickwils schrijven:
Maer soo'k verscheyden ben. En dat de wreede Doodt
My heeft van d' aerd' geruckt/in s' Moeders swarte schoot:
Dan sal ick u dees ringh tot soo een teecken senden/
Wilt dan u'slevens draet/vry met een ander enden/
Van grooten rijckdom/doch 't sou deren my me Vrou
Dat hy mijn Engel eens/stuer of wreet aensien sou.
Maer u/ick bid' mijn Vrind' wilt haer beschermer wesen
Wanneer sy is in nood/denckt dat u mee naer desen
Sulcx overcomen can/'k beveele u persoon/
Haer die ick soo bemin/Jae boven s' Hemels Throon:
Wanneer sy is in druck/stelt haer altoos te vreeden/
En wreeckt u over hem/soo ymand' haer mis dede:
Bewaert haer als u oogh/en lief d' haer als u Bruydt
Op datter tusschen ons noch meerder vriend'schap spruyt/
Int 't voldoen van dees dienst.

Reynhar. Neen/ick sal u versellen/
Al sou ick lijf en goedt/daer door in prijckel stellen.

Rosemo. Ick sal u volgen Heer/het zy oock waer ghy gaet.

Gabriot. Ick bid u dat ghy doch/af van dit op set staet/
Verselt Philomena, blijft by mijn Coninginne
Want ick de eensaemheyt/maer geen geselschap vinne.

Reynhar. Nochtans ick garen sou/met u uyt England' vlien/

Gabriot. Ick bid hout u gemack/my vrind'schap sal geschien.

Philoma. Ey me! het hart bestelpt/de spraeck wil my begeven.
Valdt in onmacht. En al mijn leden (laes!) zeer zidderen en beven:
De flaut bevangt mijn geest.

Gabrot. Ach: Goon doet haer bystand'.

Reynhar. Daer leyt de schoone Son ter aerden/als ontmand'.

Gabriot. Helpt groote Donder God'.

Rosemo. Het zijn maer flaeuwicheden.
Die leggen haer om 't Hart/ick sal haer wat onteleden.

Ach

Gabriot. Ach al te corte vreught/die ick nu heb ghehadt.
Hoe schielijck keert ghy om/het wispelturich radt?
Hoe haest maeckt ghy den mensch/geluckich en voorspoedich?
Hoe haest maeckt ghy den mensch/ vol vreuchde en blymoedich?
Soo datse nauwelijck gedencken aende Goon.
Maer souden nae de aerd' verkiesen voor de throon:
Hoe haest zitmen op 'thoogst als Coningen verheven/
Hoe licht men weder zijn/de droevichst die daer leven?
Wy dachten op onheyl/noch op verradery
Jae setten alle angst en Commer aen d'een zy/
Maer nu bevind' ick my in d'aldergrootste vrese
Die ick opt opter aerd'/hebbe gehad' voor dese:
En dat door een Tyran/en hoochmoedighe Geck,
Fy ghy vervloeckte Fielt en onversaden wreck:
Ghy volcht wel Midas spoor/die nimmer was te vreden.
Maer heeft den Druyf-God' self/seer vierichlijck ghebeden/
Dat 't geen hy roerden aen/mocht zijn in Goudt verkeert.
Doch hy dacht op geen spijs/die wert getransformeert:
Philome. Ey mijn benaude ziel.
Gabriot. Hoe isset mijn Beminde?
Philome. Waerom o! wreede doodt wilt ghy mijn niet verslinde.
Gabriot. Indien hy u verslon/zoo was vervult mijn tijt.
Philome. Soo waren wy te beyd'/van alle quael bevrijt
Want nu ick u mijn Prins en waerde lief moet derven
Soud' ick van stonden aen/wel garen willen sterven:
Hoe sterven/can ick niet/jae geeft my voort een mes
Op dat ick door het stael/en brant Cemeræs les.
Wat Nickers staen daer guns/in troupen by malcand'ren:
Sy locken my opt spoor/van Evadne te wand'ren.
Sy raen my tot u wraeck. Carthaeghse Coniugin;
Sy wijsen my den wech/van Thif bees trouwe min/
En seggen hoe beroemt verliet het droevich leven/
d'Atheensche Theseus Vrou, doen sy haer heeft gegeven.
De dootsteeck om 't verlies van Hippolijt haer Soon/
Die sy in 's Vaders plaets/de Scepter had geboon.
Rosemo. Princes wat reen zijn dit? laet af dees ydelhede.
Philome. Heb ick dan Rosemond', om sterven niet wel rede?
Rosemo. Die 't leven selfs vercort/voorseptmen eeuwighe straf.
Philome. Jae die om d'helsche vlam/gespeel en weynich gaf/
Ghy hebt het segghen licht/most ghy van u beminde
Scheyden/als ick/ghy zout zoo haest u draet ontbinde.
Gabriot. Ist mogelijck/mijn hart/soo steld' u doch gherust.
Philome. Ist mooglijck/reyst met my nae d'een of d'ander kust.
Gabriot. Waert mogelijck/ick sou.
Philome. Onmoogelijck/ick noyt wilde.
Gabriot, Mijn Engel,

Philome. Mijn vermaeck.
Gabriot. Ach! dat ghy u wat stilde.
Philome. Ondoen'lijck is u beed'/ 'k s'weer by de Maen/en Son:
By Hemel/en by Aerd'/jae by den Acheron,
Dat my de Nickers eer tot morslen sullen pletten/
Eer ick de trouwe min/sal uyt dit harte setten.
Gabriot. De Lief d' verset die noyt/ick s'weert u van ghelijck/
Doch laet my soo veel toe/dat ick het Engelsch rijck
Begheven mach.
Philome. En waer sult ghy Philoom'na laten?
Gabriot. Int by zijn van dees twee.
Philome. Fy Goon! wat mocht my baten
Het adelijcke bloedt? de preutste Coninghs stam:
Daer dick 't ghemeene volck/haer keur'ghe lief d' bequam.
Gabriot. Het self de sult ghy oock/indien my maer de Koningh
Wil nemen in ghenaed': Reynhart sal mijn verschooningh
Hem stellen voor/dies weest int minste niet bedroeft.
Philome. Hemel! moet het dan zijn.
Gabriot. Jae; 'k heb te langh ghetoeft/
De Prins sal dencken arch/dus wilt my consenteren
Het ghene ick versoeck.
Philome. Ick mach u niet ontbeeren
Gabriot. Hout moet.
Philome. Soo'ck kon.
Gabriot. Ghy kendt.
Philome. Godt gave dat soo waer.
Gabriot. 't Kan doch niet anders zijn.
Reynhar. Ach ongheluckich paer.
Rosemo. Kijst op Philomena.
Gabriot. Gheeft my u hand' mijn waerde/
Het is al langh ghenoegh gheleghen op der aerde/
Het lichaem is te eel/siet wie u handt komt bien/
Die u in corten tijdt/hoopt wederom te sien.
Philome. Wel aen/alst wesen moet/soo wensch ick dat de Goden
U leydtsman willen zijn.
Gabriot. Ick sal u door mijn Boden
Senden te met een Brief/waer aen ghy hooren sult
Hoe 't met u slaef al is/dus weest Princes ghedult.
Philome. Ghy seght het wel/maer als ick dan eens gae bedincken
Dat ick nu derven sal/begint mijn moet weer te sincken.
Gabriot. Het sal wel bet'ren Lief/ nu't is tijdt dat ick gae:
Mijn Vriendt Reynhart, 'k beveel u inder Goons ghenae/
Die willen u int end' gheluck/en voorspoet gheven/
Op dat ghy met Roosmond hier nae in vreught mooght leven.
Reynhar. Hoe s'waer dat 't scheyden my valt van u Gabriot,
Dat weet de Opper-voocht/en d'albesiende Godt:
Cypria

Cypria wil u voorts/door Goddelijcke wercken
't Gheen aers onsienlijck waer/in dese ramp versterckẽn.

Gabriot. Ick danck u voor u wensch te Gode Rosemond',
De Albeheerscher spaer u beyde langh ghesondt:
Met dese laetste kus/wil ick u welvaert wenschen/
En de gheluckichste van al de aertsche menschen.

Rosemo. Adieu Heer Gabriot, schrijft ons te met een Brief.

Gabriot. Ick sal. Adieu mevrou/mijn uytvercoren Lief.

philome. Adieu mijn tweede ziel.

Gabriet. Te Gode/mijn beminde:
Niemant op Aerd' noch Hel/sal onse trou ontbinde/
Maer soo langh als ick leef/u Dienaer ick sal zijn/
Daer op ontfanght dees kus/'kroep tot ghetuygh Iupijn.

Philome. Ick ben versekert Prins van u ghetrouwicheden/
Dus en wil ick van u/o Ridder gheen meer Eeden.

Gabriot. Soo mach ick dan wel gaen.

philome. Alst aers niet wesen mach.

Gabriot. Wel adieu dan Princes/ick bid staeckt u gheklach.

Reyhart. Vertoeft; want ick sal u tot aen het Hof ghelepden.

Rosemo. Wy sullen u terstont verbolghen met u beyden.

Vijfde Deel.

Coningh, Gabriott, Gemaeckte Geck, Reynhard' met een deel Iaghers, en Iacht-honden, roepende alle eenstemmich.

Coningh. HO! ha! ha! ha!
Het Wild' seer spoedich loopt/en rept hun swacke leen/
Dies d'Winden ameloos/schier tuymelen daer heen:
De Paerden die wy aen 't gheboomt hebben ghebonden
Zijn alsoo seer vermoeyt/als de vervloeckte honden:
Dus moeten wy te voet/verrassen 't wildt ghediert/
Het welck gheheel verbaest/door bosch en telghen swiert:
Het soude eerste reys zijn van mijn gantsche leven
Dat ick my in 't Hof sou sonder vanghst begheven/
Ick salt oock noch niet doen/maer blijven hier soo langh
Tot dat ick Hart/of Haes/of and're Dieren vangh/
Dus is best soo mijn dunckt/datmen terstont besetten
't Gheheel Boom-rijcke Bosch/met groot ghetal van netten/
Om haer met naer ghehuyl/te jaghen uyt hun nest:
Wel aen dan het is tijdt een yder doet syn best:
Maer ghy Heer Gabriot, die dick hebt doen beproeven
Het ruw' ghediert u kracht/sult op dees plaets vertoeven:
Want ick vermoed' dat sich/hier Beer/of Wolf onthout/
Dus oft quam naer syn hol/u Ridderlijck verstout.

Reynhar. Wy sullen beyd' hier blijven
Tot meer versekeringh/het mocht hem licht ontlijven.

Coningh. Neen het en heeft gheen noodt/soo hy daer wel op past
Reynhart verselschapt ons/doch soo hy wordt verrast
Hy gheve maer gheluyt/men sal hem hulp toesenden.
Reynhar. Ha! ghy bevevnst de fielt/den Donder moet u schenden.
Gabriot. Gaet met syn Majesteyt/'ksal nemen hier de wacht.
Coningh. Nu voort 't is tijdt wy gaen.
Reynhar. Nu wensch ick u goe-nacht.
Mijn aldertrouste Vriendt of wy ons leve daghen
Malcanderen op aerd' in desen schijn noyt saghen.
Gabriot. En ick u van ghelijck/hoe s'waer valt scheyden mijn.
Reynhar. 't Is u ghesel mijn Heer/een doodelijcke pijn.
Gabriot. Wat salmen doen/het kan voor dees tijdt niet anders wesen.
Reynhar. Als ick denck op de vreught die wy voor desen
Ghehadt/soo barst by nae mijn hart door ongheneucht/
Want wy zijn nu beyd' verbannen vande vreucht:
Ha! droevich ongheluck/hoe komt ghy ons versoecken?
Ick sou by nae den dagh van mijn gheboort vervloecken.
Gabriot. Ick bid ey troost u self.
Reynhar. Jae soo ick met u mocht.
Gabriot. By Philomena blijft/aen wien ick ben verknocht.
Reynhar. Heb ick niet 't Fransche rijck/om u'went wil verlaten?
Hoe sult ghy mijn by zijn in dese vlucht nu haten?
Gabriot. U by zijn ick niet haet/de lief de tot mevrou
Doet/dat ick u persoon/niet graegh meed' hebben sou.
Pagie uyt. Sijn Majesteyt ghebied'/dat ghy by hem moet komen/
Door dien hy heeft int bosch een seker Wildt vernomen.
Reynha. Ick sal u volghen stracx.
Pagie. 'Tis wel Heer/ick vertreck.
Gabriot. 'kAcht hy nu senden wil/den toeghemaeckten Geck/
Dus gaet terstont van hier/ey wilt my niet meer quellen.
Reynhar. Wel aen dan/nu ick u doch niet en mach versellen/
Te Gode dan voor 't lest.
Gabriot. En die behoed' mijn vrundt:
Neemt doch wel acht op haer/daer al mijn oogh op munt.
Reynhar. Dat s'weer ick by de Goon.
Gabriot. Wilt Rosemonde groeten.
Reynhar. 't Selfd' doe ick u voor haer/Godt wil u ramp versoeten. R. bin.
Gabriot. Send' Tarter, Plutonis, in pracht en hoovaerdy/
Nu u bevevnst de boef: 'ks'weert u verradery
Misluckeu sal: want eer Phœbus begint te dalen/
Sal ick zijn door de hulp Neptuno uyt de palen
Van u vervloeckt ghebiedt: doch eer sal dese Sot
Barsten van het vergif door d'wangh van Gabriot:
Gemaeckte Geck uyt. In plaetse dat hy meent mijn 's levens draed' te enden/
Sal ick syn ziel verdoemt/tot inden afgrondt senden:
Holla! daer dient ghevevnst; my dunckt daer komt hy aen.
Wel

G. Geck. Wel hey; wel hey; Heerschop: wel vin ick jou hier staen?
Dat had' ick niet e docht: o bloedt van Gansen/jou macker
Het sulcken Biest e doodt: kijck Gabriot hy stacker
Wel soo diep in/want hy had de pieck in de keel e bruydt/
En eerse eensjes omkeeck/quamse tot sen naers weer uyt.
Wat dunckt jou Miester/was dat niet hiel fel e stoken?
En dat de mieste wonder was/de Lancy was niet eens e broken:
Maer 't dingh heet soo besuckt/eer het de giest wou gheven/
Dat ick van anghst begon te schudden/en te beven:
Ick had'me deur de schrick seker by nae vergist/
Jae docht ick/men maeckt sen hemt nat/asmen sijn broeck bepist.

Gabriot. Ick segh u voort vertreckt/laet Gabriot met vrede

G. Geck. Hoe dus quact? ick weet niet dat ick jou opt mis dede:
Nou stelje wat te vreen: waerom sinje dus byster?
Of hebje gien goe troost e kreghen/van jou Dryster?
Weest daer niet om bedroeft/maer denckt de bolle Meys jens
Die pruylen/of knorren/of kijven/altemet wel een reys jes:
Want sy mind' jou seer/dat ickt niet segghen kan/
En de ghehiele nacht/sy nimmermeer stil legghen kan:
Asse om jou schoone moye/blancke Tronetjen deynckt/
't Geeftme altemet wonder/datse in haer tranen niet verdreynct:
Jy sint allien heur Langt/heur Prins je/en heur Troos jen/
Dan zeyd'se had' ick hem hier/ick soenden hem wel een poos jen
Die lieve Gabriot/die soete Suycker-muyl/
Dat jy't somtijdts hoorden/je worden wel een Wl:
Trouwens je weetet mee wel/se sel voor jou niet veynsen/
Want se selt wel segghen/dat and're Drysters maer peynsen:
'Tis altijdt neen Jonghman/ick heb gien sin tot trouwen/
Maer ick moet vaertjen/en moertjen noch wat geselschap houwē
Dus spaert jou moeyten vry/je hebt aen mijn gheen vat/
Maer ondertusschen deynctse wel/och! had ic jou boortjen in men (gat.

Gabriot. O onbesnoyde praet/en mach my niet vermaken.

G. Geck. Och! armen most ick nou deus quae schrol juyst raken:
Nou/nou/Heerschopjen/weest op mijn dus niet versteurt/
Want ick en heb het noyt an jouwer liede verbeurt.
Nou alle Maets goe Maets/ick selje dan dat appeltjen geven:
O bloedt het smaeckt so lecker/jy en hebt van jou leven
Diergelijcke niet e geten/ey lieve proef e reys.

Gabriot. Vervloeckte voort/eet flucx het self de in u vleys:
Nu t'sa; en mort niet langh/maer wilt van dees twee kiesen/
Het leven door 't vergif/of door 't swaerd' te verliesen:
Ha! u verradery/is my te wel bekent/
Ick weet dat ghy gheen Sot/maer een beveyns de bent/
Die door belofte met de Coningh zijt ghekomen/
Om hem te klappen/ 't gheen wy hadden voorghenomen:
En of Philomena van my oock wert bemint/

En of zy van ghelijck my weder had' bezind':
Jae g'hebt hem 't kleynste woordt van ons geschiet gaen clappen
Dies sal ick u terstont aen duysent stucken kappen/
Indien ghy weygerd' 't selfd' te eten in u balgh
't Gheen ghy my presenteert: fy verrader ick walgh
U aen te sien/dus voort/en wilt niet langh vertoeven/
Maer stier terstont u geest/int selschap van de droeve.

G. Geck. Ghenae! de Prins my dwangh.

Gabriot. 't Waren de schatten fielt/
Daer is gheen bidden voor/dus sult ghy zijn ontzield'.

G. Geck. Ghenade Gabriot, ick bid' wilt my verschoonen.

Gabriot. Ghelijck ghy my soudt doen. Neen schelm ick sal u loonen.

Hy wil hem doorsteken, doch de ghemaeckte Geck kiest den Appel, en eet die op.

G. Geck. Hout Heer; ick kies voor 't swaerdt dees appel vol fenijn.

Gabriot. Ey soo! soo! send' u ziel nae d'Helsche Proserpijn:
Nu sal ick wel haest sien/wat het vergif sal wercken.

G. geck. Een yder die dit siet/die wil sich aen my mercken/
Want de begeerlijckheydt/heeft my hier toe ghebracht/
En dat ick docht te zijn van yder een gheacht:
'kWas niet te vreen/met 't gheen ick van Godt hadt ontfanghen
Maer gingh door gierichept/ongoddelijcke ganghen:
Nu voel ick eerst de pijn/nu komt hy op het harst:
Op me/opme mijn hart/'t schijnt dattet alree barst/
Ach rijst benaude geest/en wilt 't lichaem bevrijden
Van dese groote last/die'ck langher niet kan lijden:
Ridder ick bid' u doch/ey doodt my met u swaerdt/
En helpt my door u handt/van dees bedroef de aerdt:
Atrop' ontzield' dees romp'/komt endicht nu mijn leven:
Wanneer vervloeckte ziel/sult ghy my eens begheven?
Ha! Nickerlijcke vrucht/ick weynich hadt ghedacht/
Dat ick door u toe doen/sou werden (laes!) ghebracht:
Daer ist oft my de romp met messen wert doorstoken/
Daer ist of my het hart/aen stucken wert ghebroocken:
Ach! noyt ghevoelde pijn/de Buyck sweld' op/en op/
Komt Iupiter, breeckt my terstont d'heyloose kop:
Vermorselt my tot kaf/door blixem/en door Donder/
En stiert de snoode Gheest/tot plutonis nae onder:
Mijn hart dat wert verbrandt door d'overgroote hit/
Ach! ick ghevoel de doodt/die in mijn leden sit: *Hy vaelt neder.*
Ey soo mijn end' ghenaeckt/de Geest wil nu verscheyden/
Adieu Heer Gabriot, d'Goon willen u ghaleyden:
Vergheeft my doch het gheen/ick aen u heb mis daen/
Naer dien ick loon nae werck heb/als ghy siet ontfaen. *Hy sterft.*

Gabriot. Het roeren wert de tongh/door Atrops kracht verboden/
In u beschermingh nu beveel ick my o Goden.

Adieu

Adieu trots Enghelandt/adieu o schoon Lands-vrouw'/
Adieu Philomena, adieu o waerde Vrouw':
Door u af zijn sal ick in 's Moeders buyck gheraecken/
Want ick en kan sonder u/my t'ghener tijdt vermaecken:
Het lichaem voer ick mee/nae 't Portegaelsche landt/
Maer 't hart brave Princes/dat laet ick u te pandt:
Gheen Maeght dan u alleen/en sal ick opt beminnen/
Tot u en anders gheen/strecken mijn droeve sinnen/
Ick bid neemt het in danck/dat ick dus van u scheyd'/
En dat ick u niet mee ter sluypende gheleydt:
d'Opperste Iupijn weet/hoe gaern dat ick woude
Dat soo een schoone Maeght/my mocht gheselschap houde:
Doch 'schijnt het mach niet zijn/ want (laes!) ick moet alleen
Mijn tijdt volenden/met een jammerlijck ghewveen:
'k Mach sien of phinolphus als heeft ghereed' doen maken
't Gheen is van noodt/op dat wy op de reys gheraecken.

Gabr. bin.

VVraeck, Beveynstheydt, Giericheydt, Hoochmoet.

Wrack. V plicht die is volbracht/reyst weder nae de Poel
Van 'tonderaertsch gheslacht/en nickerlijck ghewoel:
Ha! nu men kan wel haest bemercken/hoe de Spoocken
De licht-verleyde mensch tot quaet doen connen stoocken:
Nu kanmen wel licht sien/hoe Hoochmoet Giericheydt/
En een Beveyns'de Schijn/de menschen dick verleydt.
Een yder sal om tot een groote Staet te kommen/
Sich selver als ontzind'/tot in d'Afgrondt verdommen:
Een yder tracht na 't hoogh/jae kan in d'aerdtsche schat/
Hoe veel dat hy oock heeft/noch nimmer worden sat:
Maer sal om 't ydel goedt/een gruwel wreed' aenvaerde
Daer af den Hemel lilt/want yder opter Aerde
Bemint onrechticheydt/de deught en is gheen deucht/
Pluto de Helsche Vorst/bralt nu in groote vreught/
Door dien sich 't Solpher rijck/tart I'hova gaet vermeren/
En datmen hem in plaets van d'opper-Gooden eeren:
Gheen Prince opter Aerd'/bevint sich syns ghelijck/
Wat segh ick opter Aerd'/ tart hem/die 't Hemelrijck
Regeert/wie vreest hem doch dan een deel slechte leken/
Niet wetende/wanneer sy swijghen ofte spreecken:
Daer wy in teghendeel ghenieten menich Prins/
Die leven in wellust/en naer Plutonis wins:
Jae d'aldergrootst Monarch/Keyser/Hartoch/Graef/Koningh/
Verkiesen in het rijck van Stygiam haer wooningh:
Soo dat het swarte Boodt/Charons nae sinckt te met/
Door dient van 't Adel Volck/seer dickwils is beset:

Wel aen treedt nae beneen/ 'ksal u gheselschap houwen/
Ghy sult in corten tijdt dit droevich spel aenschouwen:
Want noyt sal Gabriot weer sien sijn Coningin/
Maer sal by Portugael verscheyden door de min:
Reynhard' sal Rosomond' oock nimmermeer ghenieten/
Maer de vleesloose doodt/sal haer te heyd' doorschieten:
Philomena ghenict int end' de selfde straf/
Waer door sy met hun drien gheraecken in een graf.

De Gheesten gaen nae ond'ren.

Koningh, Keynhard', Iaghers, Pagie.

Coningh. VOort Pagies met u t'ween/gaet heen/haest u doch wat/
Begeeft u met dees vanghst/van stonden aen nae Stadt/
Op dat d'Hofmeester die terstondt mach toe bereyden/
En wilt de Honden mee/met een na 't Hof gheleyden/
En seght de Coningin/dat ick u volgh met een:
Groet haer van mijnent weegh/met heuselijcke reen/
Want ick weet zy sal seer naer mijn persoon verlanghen:
Ick danck u Iacht-Goddin/die ons hebt helpen vanghen/
En jaghen 't ruwe Wildt/u komt alleen de eer
O brave Diana, wy dancken t'saem u seer:
V vlugghe faem/moet zijn verbreydt door d'heele Wereldt
Ghy dient alleen om 't hooft/behanghen/en beperelt
Te wesen/trotse Maeght/Goddin van d'reynicheydt/
Die door de wulpse min/kan nimmer zijn verleydt:
Noch niemandt past een Croon/der Lauwere te draghen/
Dan uyt ghenomen ghy/o pronck van alle Maghen:
Of niemandt past een boogh/noch een ghevlijmde schicht
Te vaeren in de handt/waer voor 't ghedierte swicht:
Apol moet self in Const van schieten voor u wijcken/
't Schuttertje Cypria niet by u is te lijcken:
V past/u past alleen te voeren 't Iaghers gildt/
Maer niemandt neffens u/beheerscher van het gildt.

Reynhar. Wat voor een Lupaerd' leydt daer ginder soo te slapen?
Dat is een dicke bloed'/ onbesuysde wan-schapen:
Indien ick recht oordeel/dit is de selfde vleck
Daer Gabriotte stondt.

Coningh. Ach! Goon het is de Geck/
Wat vervloeckte heeft hem/ghenomen doch het leven/
Met vergift/ 't gheen hem door bedwangh is ingheghеven?
Helaes! onnosel mensch/most ghy de doodt ontfaen?
Daer ghy niemandt op aerdt/hebt nimmermeer misdaen.

Reynhar. Hoe wel ghy anders weet/ ha! overgheven Guyt.

Coningh. t Lichaem gheswollen is/door het vergiftich Cruydt:
'k Sweer by de Opper-goon/kan ick d'verrader vinden

Dat

Dat ick hem terstondt van het leven sal ontbinden:
Al wast mijn beste Vrundt/die op der aerden is/
'k Gheef voor gheen Moordenaer eenich vergiffenis:
Wel waer is Gabriot, waer mach hy doch vertoeven?
Heeft hy sijn kracht te veel/aen 't claeu-ghediert gaen proeven:
Waer is mijn waerde Vrundt? Hemel is hy al doodt?
Doodt/doodt/dat hoop ick niet/'t verlies was al te groot:
Ach! Goon wat gaet my aen? wat sal ick doch beginnen/
Nu ick den Ridder mis/die ick soo seer beminne.

Reyhart. Ist moghelijck Iupijn, dat ghy dees reen ghedult.

Coningh. Helaes! hoe is mijn hart met sorgh'en vrees vervult/
Doch hadt ghediert hem/of 't vergif ghebracht om 't leven/
Soo was hy wel als dees/in dit rondeel ghebleven:
Dus dunckt my hy sal licht/gaen wand'len wat int groen/
Nu voort wilt u met my/terstont nae Stadt-waert spoen:

In sich selven. Den schelm/die ist ontvlucht/en ick blijf onghewroocken/
Hemel had' ick doch self/hem 't heyloos kop ghebroocken.

Binnen.

Gabriotte legghende in 't Bosch, Phinolphus de Pagie.

Gabriot. Huys vestingh sal dees romp/eer Phœbus neemt sijn vaerd'
Nae Thetis bruyne schoot/verkiesen in de aerdt:
De Gheest wil ymr op ypr/van d'eeuw' vol druck verschepden/
Waer mach de wreede doodt/nu doch soo langh verbeyden?
Komt/komt/ontsiet de gheen/die naer u wranghe schicht
Verlanght/daer 't luckich volck/als voor den Cerbrus swicht:
Een schicht/die my van d'ramp Arbanta kan bevrijden:
Schoon my de schicht des Zaedts/der Oceaen doet lijden.
Dus Mag're reeckel voort: waer of den Hond' vertoeft.

Pagie. Mijn Heer bezadicht u/waer toe soo seer bedroeft?
Ick dacht ghy u op 't Landt een weynich sout vermaken.

Gabriot. Soo langh my d'Aerde draeght/ sal ick 't ghewеen nopt staken
Het af zijn van mijn Lief/baert Titums wreede smart/
O trouwe Phinolphus, in dit beclemde hart/
Dat ick met Brutus wensch/seer nae mijn end' verlanghe.

Pagie. Hoe is u Gheest mijn Heer/met droef heydt soo bevanghen?

Gabriot. Vermidts ick heb ghemist/mijn langh be-ooghde wit/
Die in het middel-punt van dit mijn harte sit:
Dies kan ick sonder haer/gheen dagh naer dese leven/
Maer wil my vrp ter doodt/om haer persoon begeven:
Jae yder ooghenblick/valt my nae duysent Jaer/
Dus Eungers ruckt me wegh/het lijden dunckt me swaer.

Pagie. Ghenomen nu ghy zijt/al vande Aerd' verschepden/

Denckt dat philomona niet langh u sal verbeyden/
Wanneer sy krijght de weet van u ghewisse doodt/
Maer sal haer lichaem meed' ver-eeren 's Moeders schoot/
Want ghy een ziele zijt/verdeelt in dubb'le lijven.

Gabriot. Soo sullen wy hier nae/Merpisaes lust bedrijven:
Een lust die Meraes schaemt/hoe wel sy groote vreught
Van den dagh Godt ontfingh/door 't byslapens gheneucht:
'k Sal Lestrigomes Vorst/noch Polimnester schromen/
Maer sullen sonder schrick/daer by mal'kander komen/
Daer ick hier eeuwichlijck van mijn Egade bin
Verstooten/want ick weet/ick sal mijn Veldt-Goddin
Noyt wedersien/voor dat wy beyd' hier onder s'werven/
Wie sou dan Pirthus lodt/niet gaern willen erven?

Pagie. En werpt soo moedeloos/den kolf niet nae den Bal/
Wie weet wat Fortuna/u noch toevoeghen sal:
Ick bid' wilt dese last/met Atlas noch wat draghen/
Eerst heeft sy u verhooght/nu gaet sy u verlaghen:
Sy kan verheffen u/weer als het Firmament/
Fortunaes wispeltuyr/is yder wel bekent:
D'een Koningh is temet met Babels Sair verheven/
En in een corten tijdt/wert met Priaem verdreven:
Let op Arcadies Vorst/hoe haest hy uyt sijn throon
Verbannen wierdt/nae dat hy 't vyer der Hemel Goon
Hadt nae gheboetst/zijt ghy de droevichst na der Menschen/
Door schickingh van Iupijn/hebt ghy't haest weer naer wenschen
Ghelijck het Opper-hooft der Portogijsen troep/
Die was door teghenspoet/verstooten uyt 't beroep
Van 't Koninckljck ghebiedt: hoe haest was hem benomen
Des Bosch-Godts ruwe staf/en is tot staet ghekomen:
Wert ghy nu wat besocht grijpt doch Æneas moet/
Want hy is wijs/die sich bly toont in teghenspoet:
Ick hoop door hulp der Goon/dat ghy in corten tijden/
V met Philomena sult wederom verblijden.

Gabriot. Verblijden/ach! (helaes!) daer is al voor gheveen/
Ick bid' u doch phinolph staeckt dees onnood'ghe reen:
'k Verlangh nae 't duyster rijck; maer ick sal u ghebieden
Een dingh/ey laet het doch nae mijn begeer gheschieden:
Dat is wanneer de spraeck/en adem my begeeft/
En dat de droeve ziel/de romp verlaten heeft:
Soo snijt dit hart daer uyt/balsemt het wel ter deghen/
En legt dees Ringh daer by/die'ck tot trou heb ghecreghen
Van mijn Philomena, en dees gheschreven brief
Behandicht altesaem/aen mijn ghewesen Lief;
Ghy sult het met malkaer in dees Juweel kist legghen/
Wilt my de leste bee/ick bid' u niet ontsegghen:
'k Sweer ick u loonen sal/ick maeck u al het goedt/

't Gheen

't Gheen ick heb mee ghebracht/soo ghy mijn wil voldoet.

Pagie. Ick sie dat ghy volhart/in u voorighe rede/
Dies moet ick teghen danck/voldoen u droeve bede/
Doch hoe swaer u afscheydt voor my sal wesen Heer/
Weten de Opper-Goon.

Gabriot. Mijn pijn wert meer/en meer:
Ick kan naer 's Hemels troon/opslaen nauwlijcx mijn ooghen/
De Geest wert seer beclemt/ick ben sonder vermoghen:
Ick voel/ick voel de doodt/al sitten in mijn leen/
Verblijdt u nu mijn hart/verband' al het gheween:
Want ghy sult inder yl/gheraken by u waerde/
Waerom wast dat de doodt sijn plicht niet eer aenvaerde?
Mijn Zieltjen vlieght al heen/naer u schoone Princes/
Adieu Philomena, adieu mijn harts Voochdes:
Adieu mijn tweede ziel/het schijnt wy moete scheyden/
Wilt doch om mijn verlies/gheen perel traentjes schreyden:
Springh-ader troost u ziel/laet het u niet soo seer
Ter harten gaen als my/ denckt 't is Iupijns begeer:
Phinolphus groet Reynhart, doch seer van mijnent weghen/
Met sijn Lief Rosomond', doet u bood'schap te deghen:
Beveelt hem dat hy neemt/op Philome regardt/
Op dat om mijn persoon sy niet verstooten wert:
En hoe hy in de noodt moet haer beschermer wesen/
Tot teecken van de Lief d'/die hy my droegh voor desen:
Laet niet/maer wenscht voor al mijn Daghe-raedt goe-nacht;
'k Voel dat ick door 't gheweldt van Atrop' wert verkracht.

Gabriotte sterft.

Pagie. Ach! Hemel is hy doodt? 'k voel hem gheen adem scheppen/
Ick sie gheen leden meer/verroeren noch verreppen:
Roem dover van Iason, mocht ick versellen uw'
Ick sweer by Iupiter, 'k was voor gheen sterven schuw':
Of mocht ick den Nero, die u docht om het leven
Te brenghen/doon/ick zou de rest hem wel haest gheven:
Maer (laes!) mijn macht is kleyn/doch of ick 't selfd' volbracht/
Wat wast als Gabriot bleef door de doodt verkracht?
Dus is best dat ick vlugh/gae mijn beloft volbringhen/
Bevelende de Goon/de rest van d'and're dinghen/
Wien al des menschen doent/op aerden is bekent/
Die sullen moghen doen/wraeck over hem int endt:
Wel aen/soo haest ick heb der Fransche roem begraven/
Sal ick op 't spoedichste gaen naer de naeste haven:
Om in een onbekendt ghewaed' naer Enghelandt
Te reysen/ick begeef my inder Godes handt.

Philomena sittende op een Stoel,

Philome. HO kan de tijdt (helaes!) verand'ren/en verkeeren/
Ick die eerst had' vermaeck/om uyt te gaen spanceeren

 Int

Int rÿck beblade Boſch/of langh begraeſ de Weyd'/
Waer ick mÿn Ridder dick verlangend' heb verbeydt:
Daer ick in teghendeel/nu eenſaemheydt beminne/
Tot gheen dingh opter aerdt ſtrecken mÿn droeve ſinne:
Het lichtvaerdich ghedans/en al de hooſſche pracht
Van Steeckſpel/en Tournoy/ick langher niet en acht:
Wegh met die yd'le luſt/ick ſchep alleen behaghen
Om 't afzÿn van mÿn Lief eenſamich te beklaghen:
Want hy iſt die mÿn kan bevrÿden vande Doodt/
Of door 't af weſen flucx te voeren inde ſchoot
Der ſ'warte Moeder d'Aerdt/ach! Gabriot mÿn waerde/
Sal'ck u noyt wederſien? wenſt 't zieltjen vander aerde
Te ſcheyden/om u ſtracx aen al des wereldts hoecken/
Het zy oock waer het zy/met naerſtichept te ſoecken:
Waer onderhout ghy u? ſeght het u/ſeght het u Dienares/
Weyghert dees kleyne bee/doch niet aen u Princes:
Al waſt aen de Fonteyn/van d'Jacht-Goddin Diane,
Daer ſy haer als verhit/komt met haer ſelſchap bane:
Of aen de hoeck van 't boſch/daer Apollo doorſchoot
Sÿn waerde Corones, en queſte totter doodt:
Of aen de Water-beeck/daer Narciſſus aenſchoude
Sÿn eyghen aengheſicht/ 't welck eeuwich hem beroude:
Of daer ſoo menich Helt/het wreede Swÿn bevocht/
En daer nochtans maer een/de eer verkrÿghen mocht:
Of aen de diepe put daer Medea door krachte
Van Tovery/Eſcn tot ſterckt/en Jonckheydt brachte:
Of daer de Min-Goddin/weemoedelÿck beſchreyt
Haer Adonis, die in ſÿn bloedt verdroncken leydt:
Of in het nare Hol/van bruyne Thetis, daer
Pilius aen haer wan Achillis ſeer ſtrÿdtbaer:
Of daer Orpheus ſpel kon temmen wilde Dieren/
Of in d'wonſt daer Ceres, Oredeas ginck ſtieren:
Tot wraeck Erichſichton, waer d'hongher hem onthoudt/
Of in 't hol Hate-nijdt, ſeer yſ' en killich kout:
Of daer Cadmus door kracht den Draeck ter neder velde/
Wt wiens tanden ghezaeyt/voort quamen meen'ghe Helden:
Seght my maer waer ghy zÿt/nu Gabriotte drae
Al waſt door Sticx Revier/ick ſal u jaghen nae;
Want u af zÿn vooght Heer/my Radamantes pÿn is/
Hoe ſou hy't ſeggen (laes!) want hy te ver van mÿn is.
Doch kon mÿn klachten vlien/int landt daer g'u perſoon
Onthoudt/ſoo waſſet yet/maer nu iſt niet/o Goon:
g'Hebt my wel eer gheſeydt/ghy waert van ſin te trecken
Naer 't Portugaelſche rÿck/doch ghy mocht met my gecken/
Sorghende dat ick u/op 't ſpoor vervolghen ſouw'
Ick ſygh by nae ter neer/door Alcionis rouw':

'kMach

'k Mach mijn op dese stoel/tot rust een weynich wende/
Om sien wat Morpheus voor luck my sal toe senden.

Sy raeckt in een sluymer, de Gheest van Gabriotte verrijsende uyt den Grave.

Gabriot. Ick koom door u begeer/noch eens voor u/mevrouw/
Weet dat ick my int Landt van Portugael onthouw'/
Doch in een Naer ghedaent/want ick ben (laes!) verscheyden
Dus baet het niet/of ghy veel Jaren om my schreyden:
Weest doch een kleynen tijdt te vreen mijn Koningin/
Ghy sult in corten tijdt zijn/daer ick my bevin
Door u weemoedicheyt kom ick tot hier toe sweven/
Want 't Isabels gheween/kan my gheen ruste gheven/
Dus wilt om my u ziel verblijden op een nieu/
Tot dat de doodt u veldt/met dese kus adieu

Philomena Wacker wordende. Ay me/wie kust me daer? Gabriote waer heenen?
Waert ghy hier niet terstondt? en zijt ghy nu verdwenen?
Waer vliedt mijn Enghel doch? ick sie hem nerghens niet:
Ach! komt/komt/noch eenmael/en my u mondtjen biedt.
Of zijt ghy dan soo schuw' van dees u Coninginne?
Daer'k u boven de throon van Iupiter beminne:
Dus Prince mijnes ziels/ey keert/keert wederom
Verselt Philomena, mijn eyghen Bruydegom
Hebt ghy u s'levens tijdt soo langh by mijn versleten/
En wilt my in doodt/ach! Ridder niet vergeten/
Ick bid u laet de woonst/uws Geesjes zijn by mijn/
Tot ick int nare graf/sal u ghefelschap zijn:
Waerom wil Triton niet/my als Misenus velle/
Op dat ick door haer straf/mijn waerde mach verselle;
Of wil ick 't leven self vercorten met dees handt/
En stieren soo de Gheest/nae 't Portugaelsche Landt:
O soete wond'/waer door de ziel my sal begheven/
Die alle uyre sterft/of schoonse is int leven/
Het missen van mijn heyl/baert mijn een Procris smart:
Wel aen Philomena breeckt Andromedaes hart:
Gins hanght een vinnich stael/het gheen wel haest sal ende
Mijn ramp/nu sal ick Lief/mijn Geesjen nae u sende/
Om soo in eenicheydt te leven by malkaer/
Tis tijdt dat ick my spoey/eert yemandt werdt ghewaer.

Sy aenvaert het Swaerdt, willende haer doorsteken, doch 't swaerr uyt haer handen vallende, en zy op den Stoel.

Ay mee! de kracht beswijckt de Maeghdelijcke vrese
Verwint het wreed' opset/wilt my behulpich wesen:
Rosemont trouwe Maeght/(helaes!) ick ben soo bangh/
Rosemonde uyt. Helpt/helpt/ontset my doch/ick bid' vertoeft niet langh/
Want mijn dunckt ick alree van dese werelt scheyde.

Wie

Rosemo. Wie wast die daer by nacht/soo naer en ysl ijck schreyde?
Ach! 't is de Coningin/die door de min dus baerdt:
Philomena is u het hart noch soo bes waert?
Sal Gabriots vertreck/noyt zijn uyt u ghedachten?
Ick bid u staeckt doch eens/dees eyndeloose klachten.
philome. Ach! wist ghy Rosemond, 't gheen my daer is ghebeurt/
Het is of my het hart in duysendt stucken scheurt.
Rosemo. Rampsalighe Princes/wats d'oorsaeck van u weenen?
Of wat is u mevrou/in dese nacht verschenen?
philome. Had' Alcion gheen reen te treuren dagh/op dagh?
Doen zy de Gheest van Ceyx, seer naer en vleeschloos sach.
Rosemo. Wat vraghe?
Philome. Antwooordt my.
Rosemo. 'Ken kan/wilt eerst uytlegghen.
d'Oorsaeck van dit opset.
Philome. Wel aen/ick salt u segghen.
Nae dat ick op dees stoel/my ruste overviel/
En traghe sluymer mijn Splarci banghe ziel:
Doen dacht my/'ksach mijn Licht/mijn Perseus tot my komen/
De Lede-kraecker doch/hadt t'leven hem benomen:
't Leeck Hate-nijt nae self/de ooghen diep int hooft/
De romp als Polidoor was van het vleesch berooft:
En sprack heel binnens mondts/als dat ick hem haest soude
In soo een Crusaes schim/int graf gheselschap houden:
Nemende met een kus/sijn afscheydt soo terstont/
'kOnschoot/soo haest mijn kaeck/ghenaeckten Serbijns mondt:
Doch ick vand' spoock/noch schim/dan my op deser stede:
Dies woud' ick met 't Rappier/dees ziel vervloeckt/ontleden:
Maer 't schijnt de schrick bevingh het Vrouwelijck ghemoet/
Door 't stael als Ariad'n, de bracke Pekel vloed'.
Rosemo. Ey sout ghy om een droom/het edel bloedt verstorten/
Of als Elisa self/het leven soet vercorten:
Neemt een Niobes moet/denckt dat de Opper-Goon/
Dees snoode Inoos daedt sien souden uyt haer troon:
Wilt ghy het schoon lichaem/met eyghen handen breecken/
De milde Natura/haer over u sou wreecken.
Philome. Ick vreese gheen Natuer/noch d'onghemeene kracht
Van d'Albesiende Goon: ick langher niet en acht
Daer mijn beminde is/daer sal ick hem versellen/
Tot in Cibilles woonst'/d' Hels duystere Capelle/
De Koningh uyt.
Dus is u troost vergeefs.
Rosemo. Al sacht Philomena,
Mijn dunckt de Koningh komt/staeckt u gheween ick gae/
Bevelend' u Iupijn, wilt altoos 't beste hoopen/
Ghy siet hoe sonderlingh/des werelts saecken loopen. R. Binnen

Mijn

Mijn waerde Suster/hoe sit ghy hier dus alleen?
Ick bid u laet eens af/'t Lucretiaes ghewéen:
Siet hoe het Morghen-roodt begint sich te ontluycken/
En hoe de bleecke Maen/haer hooft gaet onderduycken:
De gulde Phœbus maeckt sijn waghen al gheree/
Dies Floraes soet ghewas/haer top ontsluyten dee:
Al 't gheen dat door de Nacht tot ruste wert bewoghen/
Heeft nu weer door den dagh sijn krachten/en vermoghen:
Komt/komt/wilt u met mijn onder het groen gheboomt
Dees morghen wat vertreen/u droef heydt doch betoomt.

Philome. Broeder vertreckt van hier/want soo langh als ick leve
Sal ick my nimmermeer uyt dese plaets begheven:
Al s'Wereldts yd'le lust/my langher niet behaeght.

Coningh. Seght my de oorsaeck dan/waerom dat ghy dus klaeght/
Want ick de rechte grondt/daer van niet kan bespeuren/
Seecker ghy hebt gheen reen/om altijdt dus te treuren.

Philome. De reden weet ghy wel/waerom gaeft ghy den Sot
De lest vergifte vrucht/om daer door Gabriot
In het Bosch/in een schijn van vrundtschap te ontzielen/
Weynich dacht ghy dat 't Cruydt sou den Verraer vernielen/
Die door mijn Ridders dwangh/heeft loon nae werck ontfaen:
Gingh d'Echt tusschen ons beyd'/seght Broeder u yet aen?
En mach ick nae mijn wil/gheen Man persoon verkiesen?
U Croon en sal sijn glans daer nimmer door verliesen:
Wat oorsaeck porden u/om dees ghemaeckten dwaes
Te brenghen aen het Hof/dan ons daer door (helaes!)
Te hooren uyt/fy u/ghy behoort u te schamen/
Weet dat verradery gheen Koninghen betamen:
Ghy sult u onderdaen/als een goedt Prins behoort
Straffen/als zy mis doen/en ghy zijt self vol moordt:
Nu is mijn Lief ghevlucht uyt u omringhde palen/
Nu gaet hy als verbandt/in vreemde landen dwalen:
Hebt ghy't nu naer u wensch/het isser verre of/
Want ick en sal mijn voet/noyt setten uyt u Hof/
Gheen spijs hoe schoon zy is/en sal ick nimmer eten/
Ick sal mijn Ridders doodt/of sijn ghesontheydt weten.

Coningh. Philomena ick wist niet/dat ghy hem soo seer
Beminde/als ick merck/vergeeftet mijn/ick s'weer
By d'macht van Arithous,dat ick terstont sal senden
Posten door yder landt/tot aen des Wereldts enden/
Om de Prins Gabriot,te soecken/daerom zijt
Gherust.

Philome. Indien ick kon.

Coningh. Of soudt ghy meer verblijdt
Zijn/dat ick u van daegh/noch tijdinghe liet weten/
Hoe't met u Ridder is.

Philome. Soo sou ick haest vergeten
Mijn ramp/ en swaer ghequel.
Koningh. Jae alst wel met hem gingh/
Maer of hy was ontzielt.
Philome. Dan sou ick alle dingh
Bevelen d'Opper-goon/denckend' wat macht my baten/
Of ick treur/als de ziel het lichaem heeft verlaten.
Coningh. Wel aen/ghy sult nu haest wel hebben recht bescheydt/
Dus op het spoedichste/een braef Banequet bereydt/
Cart cleopatra self/ick sal dan tot u senden
Int midden vande Feest/een van u wel bekenden/
Die dan door mijn bevel u gheven sal een Brief.
Philome. Gheschreven/door wiens handt?
Coningh. Hoe? door u eyghen Lief/
Dus komt maeckt als ghereedt/het 't gheen u is van nooden/
En weent voortaen niet meer.
Philome. Dat sweer ick by de Gooden.

Binnen.

Philomena, Rosemonde, Lamorette sittende aen Tafel en eten, Pagie daer nae uyt.

Lamore. Sus je deuse Roemer brengh ick jou schoontjes uyt.
Philome. Ick danck u Lamoret.
Lamore. Soo siet; dats in mijn huyt:
Wat dunckt jou kyertjes/sinne dat Wijve teughen?
Trouwens daer zijnder meer/die 't beter as de Mans meughen/
Jae die een kan/drie vier/lustich lappen in 't lijf/
En eerse droncken hennen/stuwenser noch wel vijf.
Rosemo. Maeckt jou de keick quijt/Lamorette wiltje preecken.
Lamore. Het is jou niet e brocht Moer/je hoeft soo bout niet te spreken:
Siet daer Philomena, 't is effen soo vol weer
Als ick het heb e hadt/wel hoe teer/is de Meer;
Je setter jou moudt maer aen / wel hey! meugie gien Wijntjen?
Philome. De Roemer is wat groot:
Lamore. Wel offer al ien Pijntjen
Ingaet/is dat soo veul? wat nu prijs ick noch mijn/
Want al wasse iens soo groot/ick souwer niet vervaert of zijn.
Philome. Besjen ghy meent het niet/nu wilt doch hartich eten.
Lamore. Jae sorghje niet voor mijn/ick sel dat niet vergeten.
Philome. Ick brengh u Rosemond' op de welvarentheydt
Van een u wel bekent.
Rosemo. Ick sal u doen bescheydt/
Nau wetend' wie ghy meent.
Philome. Wie aers als d'Uytvercoren?
Van wien ick op dees stondt/op tijdinghe te hooren.

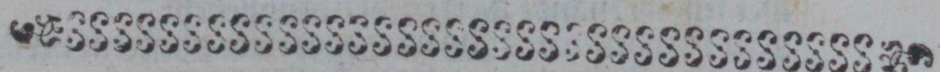
De

Rosemo. De Goden gunnen u/dat hy langhdurich leeft.
Philome. Het selfde ghy my wenst/den Blixem Godt my gheeft
Doch ick sorgh dat de doodt hem alree heeft verslonnen.
Rosemo. Philomena van vrees/is altoos overwonnen.
Lamoret. Nu laet het huylen staen/en eet wat van dees Boudt.
Want is jou Ridder doodt syn billen sinnen koudt/
T'is altijt om Gabriot, dat jy jou gaet bes waren
Philome. Daer commen sulcke goe Schepen aen asser af varen.
Phinolp. Of Alexander quam 'k heerscher des gantsche aerd'/
Ick sal met geen Persoon/zijn dan met hem gepaerd'
Al sou ick schoon mijn tijt/in eenichept verslijten.
Pagie uyt met het Koffertje.
Lamoret. Eer ick dat om een vryer dee/'k wou hem liever beschijten.
Rosemo. Siet gins comt een Persoon.
Lamore. Ach Gord' het is mijn Seun.
Philome. Phinolphus zijt ghy daer?
Lamore. Hae/hae/wel dats een deun.
Pagie. Ick groet u met u drien seer van mijn 's Heeren weghen/
Doch u voor al mee vrou'/en zijt niet seer verslegen
Dat ick dees droeve maer u brengh/van Gabriot,
Want hy verscheyden is.
Philome. Versterckt my/doch o Godt.
Pagie. Die mijn dit Coffertien wel zeer scharp heeft bevolen.
Te lev'ren met 't gheen/dat daer in is verholen.
Philome. Comt langht my 't kisjen hier/ach ziet daer is een Brieff/
Gheschreven van hem/die ick boven d'Goon verhief:
Waer in de Goude Ringh/die'ck hem gaf is beslooten/
Doen ick swoer dat ick hem sou nimmermeer verstooten:
Laet sien wat d'Inhoudt is/als dat de doodt ghe-endt
Heeft (laes!) sijns levens draed'/en tot een teecken sendt
Sijn min doorschoten hart/om selschap my te houden/
Vermidts het al sijn hoop/int leven op my bouden:
Ha! aldertrouste Hart/nu merck ick eerst de min
Die ghy tot my'waerts droeght/u eyghen Coninghin:
Wat danck o brave Heldt/sal ick u daer voor gheven/
Dat ghy mijn noch bedenckt/aen 't eynde van u leven:
Ick danck u duysent fout/en 'ksal in corten tijdt
Sweer ick by Son/en Maen/meed' wesen daer ghy zijt:
Ach! Broeder hebt ghy nu u uyterste begeeren
In 't sterven van dees Heldt/ghy sult wel haest ontbeeren
Door dese Thereus daed'/u Suster Philoma/
Doch ick sal evenwel mijn Eden komen nae:
Ick wil nu langher om mijn Liefs verlies niet niet weenen/
Ick wil nu om sijn doodt niet suchten ofte steenen:
Maer 'ksal door dees mijn handt/en door dit vinnich stael
Besprenckelen met bloedt/u Konincklijcke Zael.
Rosemo. Ach! helpt de Princes heeft haer selven (laes!) doorstoten/

Coningh upt. En het onnosel bloedt/door eyghen wraeck vergoten :
Phinolphus wilt terstont doch nae de Koningh gaen.
Hy heeft 't gheroep ghehoort/want siet daer komt hy aen.
gie. Wel wat gheluydt is dat/ach ! opper Hemel Goden.
Coningh. Jou Sussen het heur self/om Gabriot gaen dooden.
Lameret. Siet hier leydt de Princes omringelt met het bloedt.
Rosemo. Ben ick gheboren nu tot ramp/en teghenspoet ?
Coningh. 'k Vervloecke nu de uyr/dat ick hem uyt mijn leven
Door preutse hovaerdy/heb uyt dit rijck verdreven :
Ha ! schoone Philoma, most ghy door mijn bestaen/
Voor u bestemde tijdt/ de doodtsteeck/ (laes !) ontfaen :
Ach ! ick beken mijn daent/ 't gheen ick ontsind' aenvaerde
Een groote gruwel is/voor d'Hemel/en voor d'Aerde :
De Goon bespotten mijn 't Ghespooksel vande Hel
Lachen om mijn bedrijf/en voorghenoom opstel :
d'Aerd' ontzeyd' my haer woonst/en Phœbus gaet verschuylen
Sijn blonde aenghesicht : Diana schijnt te huylen/
't Gheberght Thiphonis schudt/en wat op d'Aerde leeft/
Van Athmas wrede stuck/ghenoegh te segghen heeft :
'k Heb verdient datmen my/in eeuwicheydt moet plaghen :
Onwaerdich ben ick om een Croon op't hooft te draghen/
't Sa Goon/beschickt een aer/om voeren dese staf/
Die'ck als Cieranus swaey/ick ooghe nae mijn graf/
Hanna Paratocles Tiera men haer aensichte
Omkeeren/als niet waerd' dat my de Son sal lichten :
En Philopater zeydt/sy daden al te snoodt/
En den bloedtgier'ghe fielt/heeft Ouders selfs ghedoodt.
Lamore. Nou Heer/vertroost jou wat/ 't kan doch niet anders wesen.
Rosemo. De Goon vergheven licht/door 't menschelijck leedtwesen.
Reynhar. Langh leeft sijn Majesteyt.
Coningh. 'k Maeckt met Pisco te bondt.
Reynhar. Wat heeft Philomena haer totter doodt ghewondt ?
'k Hebt inder yl ghehoort.
Coningh. Siet daer Griphina legghen.
Reynhar. Ach ! onnoselen Maeght : Lamoret wilt my segghen
De oorsaeck vande Moort ; wat ist dat haer soo druckt ?
Lamoret. Om dat de doodt haer Lief uyt 't leven heeft gheruckt/
Gabriot is al heen.
Rosemo. Dit brenght Phinolphus mede/
Siet daer/ 't Hart/Ringh/en Brief/ want hy had' hem ghebeden
Dit te behandighen aen Philom'na voor 't lest.
Lamore. Heer doense dat vernam/gafse heur voort de rest.
Reynhar. Wel/is mijn Vrindt dan doodt ? sal ick hem niet gheleyden ?
Wech ziel Heroda, ach ! mijn hart wy moeten scheyden :
Valt neer de Ader ontspringt. Want ghelijck Clytums wond' begint my d'aer te bloen/
Daer ick ghelaten ben.

Dat

Rosemo. Dat wil Iupijn verhoen.
Voort Lamorette siet/of ghy't niet en kondt stelpen.
Lamore. Ras doet sijn mouw' dan los.
Koningh. Ey Hemel wilt hem helpen.
Lamore. Het hemt is heel slick nadt.
Rosemo. Soo ist met hem ghedaen.
Reynhar. Vaert wel mijn waerde Son/laet doch u treuren staen.
Rosemo. Neen/ 'sal u volghen Prins/ick wil alleen niet blijven.
Hy valt op Reynhardts lijf, en sterft.
'kVoel ons lichamen beyd' beginnen te verstijven/
Adieu Aerdt vol ghewoel/adieu o 's Wereldts lust/
Ick u verfoey/en gae/nae d'langh ghewenste rust. Sterft.
Lamore. Och/och/Heer/helpt/helpt/Rosomond wil mee sterven.
Koningh. Sy sullen hoop ick hier nae het Hemelrijck be-erven:
Het schijnt 't is vande Goon al langh gheordonneert/
Ick kant met Hercles kracht/niet stutten als't begeert:
Ha! Godtlijckheydt/of schoon ick met Cephalus kerme/
Dies gheef ick my voortaen in Iupiters bescherme/
Denckende 't is voor mijn een langh verdiende straf/
En legghen haer te saem/in eenen Marmor graf
Seer cierlijck toeghemaeckt/waer op sal zijn gheschreven/
Hoe sy door groote Min/verlieten 't droevich leven.

Venus, en Cupido dalende vanden Hemel, al singhende.

Stemme:

Schoonste Nimphjen het wout.

1
GHy Minnaers zijt nu vol vreucht, en verheucht;
Door dien ghy van d' Aerd' sult scheyden:
In des Hemels gulde Throon, by de Goon
Sullen wy u nu gheleyde.

2
Wolcken daelt wat Rasjens neer, haest u seer,
Wilt gheswind' u Raders wenden:
Op dat ick die gheen verbly, die om my
Gheleen hebben, veel Elenden.

3
Tis of d' Aerde met gheblomt, opwaerts komt
Yder dingh begint te rysen:

Het is tijdt dat wy ons jonst, door de gonst
Aen dit Volckjen nu bewijsen.

4

cupido. 'k Sie Dulichie hoghe top, steecken op,
Zachintos groen Bosschagie:
Siet de Lust plaets vande Son, Helicon
Samos beclipte Passagie.

Venus.

Venus. Al meend' ghy dat ick noyt op u heb acht ghenomen/
O minnaers/nochtans ist om u dat wy hier komen:
Ghy die te deuchdich zijt/te rotten inde aerd'
Sult nu naer wensch/en wil in d' Hemel zijn ghepaerd':
Waer ghy heel onbeschroomt en sonder vrees mocht leven;
Door dien ghy u om my/hebt inde doodt begheven:
Het is al lang ghenoegh/gheleghen inde Colck/
Der alder Moeder/comt climt op by 's Hemels volck:
Daer yder een u sal/nae staet en waerdy eeren.
En daer ghy by malcaer/vrypostich mocht verkeren:
Het graff is te gheringh/dat 't u herberghen souw/
Cypria roept u 't saem/int Hemelsche ghebouw:
Het welck om circkelt is/met Diamante wallen.
Soo dat de donckre Nacht/u niet can Overvallen
Het schynsel vande Son en sal u aenghesicht
Niet branden/want ghy wert door claer ghesternt verlicht
Daer hoeft ghy nimmer voor Aristotym te vreesen
Niemand' sal inde min/verhinderlijck u wesen:
Venus. Mijn Soontje gaet ter vlugt/en Gabriot verweckt.
Op dat hy door u woordt/stracx uyt het graf vertreckt/
Terwijl sal ick mijn kracht/op 't vinnichst' soo bewijsen/
En doen Reynhart, Roosimond, en Philomena rijsen
Wt desen Mar'men Tomb.
cupido. Vrou Moeder 't sal ghescien/
Binne en weer uyt. Ick die Aerd'/Hemel/Hel/heb onder mijn ghebien:
Jae heb de Goden self haer wapen wil benomen:
'k Ghebie u Gabriot flucx uyt het Graf te komen/
En stijghen met ons op/naer 't Lasuer Firmament.
Venus. En ghy die met u drien/het leven hebt ghe-ent
Door 't Schuttertjes bedwangh/ey komt doch mee op swevē
En wilt de steene woonst/voor Venus Throon begheven.

Reynhard, Rosemonde, Philomena rysen uyt de Tombe,
En Gabriotte uyt het Graf.

cupido. Treedt aen beminde/die aen weer zy zijt vernoeght/
Ghy sult door my op nieu/te samen zijn ghevoeght.

Sy Ryſen al Singhende ten Hemel.

Stemme:

Cupido Onlangs verleen, &c.

Venus.

IVpijn haelt op u wolck
Vyt dees bedruckte kolck
Om de Throon, van mijn Soon
Te vercieren,
Met dit uytmuntend' Volck.

Cupido.

Een Volckjen 't gheen haer tijt
Onder het Iock verſlijt,
Van die gheen, d'jeder een
Iae de Dieren:
Tot het lief minnen vlijdt.

Venus.

Nu ſullen zy met vreucht
Leven in groot gheneucht
Vande menſch, naer haer wenſch
Verſcheyde
Tot looningh van haer deucht.

Cupido.

Ick hoor een ſoet gheluyt
't Gheen door de wolcken ſpruyt,
Om dat wy, Ick en ghy
Met ons leyden,
Bruydegom ende Bruydt.

Arbeydt verlooren.

AMSTELREDAM,
Ghedruckt by *Pieter Janſz. Slyp.*